

Piarista Rend Generálisi Kúria
Védelmi Bizottsága

A PIARISTA VILÁG BIZTONSÁGOS TÉR

a kiskorúak és a kiszolgáltatott
felnőttek számára

Keretdokumentum

PIARISTA

FÜZETEK

33

PIARISTA FÜZETEK

33.

Piarista Rend Generális Kúria
Védelmi Bizottsága

A PIARISTA VILÁG BIZTONSÁGOS TÉR

a kiskorúak és a kiszolgáltattott felnőttek számára

Keretdokumentum

Piarista Rend Magyar Tartománya
Budapest, 2026

Az eredeti kiadvány:

Equipo de Salvaguarda de la Curia General de las Escuelas Pías, *Las Escuelas Pías, un espacio seguro para menores y adultos vulnerables: Documento marco, 2025.*

Forrás: <https://scolopi.org/safeguarding/>

Fordította: Tózsér Endre Sch.P.

ISBN 978-615-5934-53-7

ISBN 978-615-5934-54-4 (online kiadás)

HU ISSN 1585-2210

© Piarista Rend Magyar Tartománya

Kiadta a Piarista Rend Magyar Tartománya

Felelős kiadó: Zsódi Viktor Sch.P. tartományfőnök

<https://piarista.hu>

TARTALOM

I. Bevezetés.....	9
A. A jelen dokumentum jellege és célja.....	9
B. A piarista rend karizmája és küldetése a védelem területén.....	10
C. Megelőzés, előmozdítás, beavatkozás.....	11
II. A védelmi kultúra elvei és szemlélete.....	14
A. Alapelvek.....	14
B. A védelmi kultúra integrálása a rend küldetésébe.....	18
C. Elkötelezettség az átláthatóság és a folyamatos reflexió mellett.....	18
D. Elkötelezettség a védelemhez szükséges erőforrások biztosítása mellett.....	19
III. A keretdokumentum hatálya és alkalmazása.....	20
A. Kikre vonatkozik ez a keretdokumentum?.....	20
B. Szolgálati területek.....	21
C. A dokumentum földrajzi és joghatósági hatálya.....	22
D. Kapcsolódás a világi és a kánonjoghoz.....	22
E. Kivételek és különleges megfontolások.....	23
IV. A védelem szervezeti struktúrája.....	24
A. A védelmi felügyelet több szinten.....	24
B. Helyi szint: védelmi koordinátorok.....	25
C. Tartományi szint: védelmi bizottságok.....	26
D. Rendi szint: a generálisi védelmi iroda.....	28
E. Együttműködés és kommunikáció az egyes szintek között.....	29
F. Független védelmi auditok.....	30
G. A generálisi kongregáció szerepe.....	30
V. Az egyes szolgálati területekre vonatkozó szabályok.....	31
A. Általános védelmi intézkedések minden szolgálatban.....	31

B. Iskolák, nevelési-oktatási intézmények.....	32
C. Plébániák és a lelkipásztori munka helyszínei.....	33
D. Ifjúsági csoportok és a Kalazancius Mozgalom.....	34
E. Diákotthonok, ifjúsági szállók, üdülők.....	34
F. Missziós és szociális programok.....	35
G. Digitális és online szolgálatok.....	35
H. Kiszolgáltató csoportoknak nyújtott speciális szolgálatok.....	36
I. A végrehajtás nyomon követése és az előírásoknak való megfelelés minden szolgálati területen.....	36
VI. Védelem a kezdeti képzésben és hivatásgondozásban..	38
A. Bevezetés.....	38
B. Védelem a kezdeti képzésben.....	38
C. Védelem a hivatásgondozásban.....	40
D. Külső felügyelet és elszámoltathatóság.....	42
VII. Panaszok és bejelentések kezelésének eljárásrendje.....	43
A. Bevezetés.....	43
B. A vádak bejelentése.....	43
C. Ténymegállapítási és vizsgálati folyamat.....	44
D. Döntés és válasz.....	46
E. A végrehajtás nyomon követése és az előírásoknak való megfelelés.....	47
F. Titoktartás és adatvédelem.....	47
G. Válságkommunikációs terv.....	48
VIII. Képzés és képességfejlesztés.....	49
A. Bevezetés.....	49
B. Kötelező védelmi képzés.....	49
C. Speciális képzési programok.....	50
D. Folyamatos tanulás és képességfejlesztés.....	51
E. A megvalósítás nyomon követése és az előírásoknak való megfelelés.....	52
IX. A megvalósítás nyomon követése és kiértékelés.....	53
A. Bevezetés.....	53

B. Rendszeres auditok és az előírásoknak való megfelelésértékelése	53
C. Folyamatos kockázatelemzés	54
D. Visszajelzések a folyamatos fejlesztéshez.....	55
E. A szabályok folyamatos felülvizsgálata és aktualizálása	55
F. A generálistudományi Iroda szerepe a felügyeletben....	56
X. Válsághelyzetkezelés és kommunikáció	57
A. Bevezetés.....	57
B. A válsághelyzet és kezelése osztályozása	57
C. Belső és külső kommunikációs eljárások.....	59
D. Együttműködés a világi és egyházi hatóságokkal.....	60
E. Kapcsolattartás a médiával és nyilvános nyilatkozatok.....	60
F. Az áldozatok és az érintett közösségek támogatása	61
G. Válsághelyzetkezelési bizottságok és válsághelyzet utáni értékelés..	62
XI. Az áldozatok és a megvádolt személyek támogatása.....	64
A. Bevezetés.....	64
B. Az áldozatok támogatása.....	64
C. A megvádolt személyek támogatása	65
D. Intézményi kötelezettségek	67
E. Helyreállító igazságszolgáltatás és közösségi gyógyulás	67
XII. Függelék: Alapfogalmak, kánonjogi referenciadokumentumok és mintaszövegek	70
A. Alapfogalmak.....	70
B. Kánonjogi és egyházi referenciadokumentumok.....	72
C. Mintaszövegek esetbejelentéshez, hozzájáruló nyilatkozathoz, nyilvános közleményekhez, titoktartási nyilatkozatokhoz	73
XIII. Függelék: Az előmozdítani kívánt személy és kultúra	76
A. A személy átfogó szemlélete.....	76
B. Az átalakítani és felépíteni kívánt kultúra.....	77
C. Kezelendő kockázati tényezők.....	79

D. Segédlet a reflexióhoz és a tervezéshez.....	80
---	----

I. Bevezetés

Kalazanci Szent József azért alapította a rendet, hogy átfogó nevelést nyújtson a gyerekek és a fiatalok számára, hogy biztosítsa növekedésüket és a teljességgel megélt élet felé vezesse őket. Semmi sem áll távolabb Kalazancius karizmájától, mint a gyermekek bántalmazása. Emiatt kötelességünk rálépni arra az útra, amely garantálja, hogy a piarista rend és intézményei ne csak biztos hely legyenek a gyerekek és a fiatalok számára, hanem mindenki számára a teljes élet lehetőségét nyújtsák.¹

A piarista rend (vagyis a Kegyes Iskolák Rendje) mélységesen elkötelezett a védelmi kultúra (*culture of safeguarding*) előmozdítása mellett, mely védi minden ember méltóságát és jóllétét, különösen a kiskorúakét és a kiszolgáltatott felnőttekét. Ez a keretdokumentum Kalazanci Szent József karizmájában gyökerezik, ennél fogva nem pusztán irányelvek és szabályok összessége, hanem azon küldetésünk alapvető kifejezése, hogy minden szolgálatunkban biztonságos, igazságos és építő környezetet hozzunk létre.

A. A jelen dokumentum jellege és célja

Ez a védelmi keretdokumentum meghatározza az irányelveket, a szabályokat és a struktúrákat annak érdekében, hogy a piarista renden belül biztonságos környezetet teremtsünk és tartsunk fenn. Átfogó keretrendszer, mely kötelező szabályokat, eljárásokra vonatkozó útmutatásokat és bevált gyakorlatokat foglal egybe a védelemmel kapcsolatos problémák megelőzésére és a felmerülő helyzetek megoldására.

E dokumentum jellege a következőképpen írható le:

¹ Pedro AGUADO, „What you did with a brother of mine, of those smaller, with me you did”, in *Ephemerides Calasancianae* 2019:5, 713–727, 727.

1. Keret, amely bemutatja az egész rend védelmi szemléletét, elveit és elköteleződéseit.
2. Szabályokat rögzítő dokumentum, mely megkérdőjelezhetetlen védelmi kötelezettségeket tartalmaz minden szerzetes, világi munkatárs és önkéntes számára.
3. Megvalósítást segítő iránymutatás, mely biztosítja, hogy a védelmi intézkedéseket következetesen alkalmazzák valamennyi szolgálati formában, ugyanakkor lehetővé teszi a konkrét helyzetre való alkalmazást is.
4. Vonatkozási alap ahhoz, hogy mindenben megfeleljünk a kánonjogi és a polgárjogi előírásoknak: biztosítja az összhangot az egyházi jogszabályokkal, a nemzetközi sztenderdekkel és a helyi gyermekvédelmi szabályozással.
5. Az élet változásait követő dokumentum, melyet a rend időszakosan felülvizsgál és frissít a védelem területén felmerülő új kihívások és a jogi fejlemények fényében.

E keret megfogalmazásával a rend biztosítja, hogy a védelem (*safeguarding*) ne csupán szabályok összessége legyen, hanem olyan alapvető érték, amely küldetésének, kormányzásának és mindennapi működésének minden vonatkozását meghatározza.

B. A piarista rend karizmája és küldetése a védelem területén

A rend védelmi kultúra melletti elköteleződése mélyen Kalazanci Szent József karizmájában gyökerezik, aki életét a gyermekek nevelésének és védelmének szentelte, különösen a legkiszolgáltatottabbakénak. Öröksége által inspirálva a rend működési területein biztosított védelem nem pusztán jogi vagy eljárási szükségszerűség, hanem erkölcsi és lelki felelősség.

Ez a keret a rend elköteleződését fejezi ki arra, hogy:

1. biztosítsa mindenkinek a biztonságos és támogató környezetet, melyben kibontakozhat, különösen a kiskorúak és a kiszolgáltatott felnőttek;

2. előmozdítsa az elszámoltathatóság és az átláthatóság kultúráját valamennyi szolgálati formában és közösségben;
3. védelmezze a méltóság, az igazságosság és a tisztelet elveit minden emberi kapcsolatban.

C. Megelőzés, előmozdítás, beavatkozás

Ez a védelmi keret három, egymással összefüggő megközelítés köré épül, amelyek irányt adnak a védelem és az elszámoltathatóság melletti elköteleződésünknek:

1. Megelőzés: a biztonság kultúrájának megteremtése

A védelem első és leglényegesebb összetevője a megelőzés. Nem elegendő a már megtörtént bántalmazásra reagálni; aktívan kell dolgoznunk a kockázatok megszüntetésén és olyan környezet kialakításán, amelyben nem történhet visszaélés. A megelőzés a következőket igényli:

- Strukturális és kulturális változtatást annak érdekében, hogy intézményeinket nyitottság, átláthatóság és elszámoltathatóság határozza meg.
- Biztonságos terek kialakítását világos szabályok, felelős vezetés, valamint bizalmat és tiszteletet árasztó légkör révén.
- Az egyének megerősítését a személyes felelősségvállalás és erkölcsi döntéshozatal előmozdításával annak érdekében, hogy felismerjék, elutasítsák és jelentsék a visszaéléseket, hogy azok, akik iskoláinkból kilépnek, védettek legyenek, és magukkal vigyék ezt a védelmi kultúrát.
- Intézményi tudatosságot, mely megkérdőjelezi a fennálló helyzetet, és szembeszegül a káros gyakorlatokkal három alapvető kérdés átgondolásával: milyen a mostani valóságunk? (szervezeti, intézményi és személyes szinten), milyenné szeretnénk válni? (a védelmi kultúra, melynek építésére elköteleződünk), és hogyan érjük el ezt a változást? (az elszámoltathatóságot és a változást előmozdító konkrét intézkedések és struktúrák).

2. Előmozdítás: a szabad és felelős cselekvőképesség, valamint az emberi kibontakozás támogatása

A bántalmazás megelőzésén túl a védelem azt is jelenti, hogy aktívan előmozdítjuk a gondjainkra bízott személyek teljes körű fejlődését és cselekvőképességét. A szabad és felelős cselekvőképesség azt jelenti, hogy az egyén önállóan cselekszik, megalapozott döntéseket hoz, valamint felelősséget vállal saját és mások jóllétéért. Ez a megközelítés arról tanúskodik, hogy a valódi védelmi kultúra nem pusztán a védekezésről szól, hanem arról is, hogy képessé tegyük az embereket saját jövőjük alakítására. Az előmozdítás a következőket foglalja magában:

- Annak biztosítását, hogy szolgálatunk ne csupán védelmet nyújtson, hanem felemelje és megerősítse az embereket, lehetővé téve számukra, hogy a lehető legteljesebben kibontakozhassanak.
- A védelem integrálását a lelkipásztori, nevelési-oktatási és hivatásgondozási programokba, megerősítve jelentőségét.
- Egészséges, minden manipulációtól, kényszertől és meg nem engedett befolyástól mentes kapcsolati dinamikák előmozdítását a közösségeken belül.
- Azoknak a pedagógiai és lelkipásztori megközelítéseknek a megerősítését, amelyek elősegítik az önismeretet, a rezilienciát és a bizalmat a fiatalokban és a kiszolgáltatott személyekben.
- A kiszolgáltatottság csökkentését azáltal, hogy foglalkozunk a kockázatnövelő társadalmi, kulturális és intézményi tényezőkkel. A kiszolgáltatottság nem eleve meglévő állapot, hanem gyakran társadalmi és strukturális tényezők hozzák létre. A hatalmi és irányító pozícióban lévőknek azon kell dolgozniuk, hogy mérsékeljék, csökkentsék, és amennyire csak lehetséges, megszüntessék a kiszolgáltatottság feltételeit.
- Az emberi és kulturális fejlődés eszményi felfogásának előmozdítását a rend szolgálati területein, ahol az embe-

reket arra neveljük, hogy felelős, erkölcsös és a társadalom iránt elkötelezettek legyenek, jogaik és kötelezettségeik teljes tudatában.

3. Beavatkozás: az igazságosság és a gyógyulás biztosítása
 - Amikor bántalmazás történik, a védelem iránti elköteleződésünk gyors, igazságos és empatikus beavatkozást kíván. A beavatkozás a következőket foglalja magában:
 - Korai észlelési mechanizmusokat a védelmi kockázatok felismerésére és kezelésére, még azok súlyosbodása előtt.
 - Világos, az áldozatokra összpontosító bejelentési rendszereket, melyek biztosítják, hogy a bejelentéseket komolyan és bizalmasan kezeljék.
 - Alapos vizsgálati eljárásokat, melyek az igazságosságot szolgálják, és tiszteletben tartják minden érintett méltóságát.
 - Áldozattámogató rendszereket, melyek pszichológiai, lelki és jogi segítségnyújtást foglalnak magukban, biztosítva folyamatos jóllétüket.
 - Elszámoltathatósági intézkedéseket az elkövetők felelősségre vonására, valamint az intézményi feddhetetlenség és hitelesség megerősítésére.

A jelen dokumentum végén, a Függelék I. mellékletben – *Az előmozdítani kívánt személy és kultúra* – egy, a reflektálást és tervezést segítő eszközt bocsátunk rendelkezésre, hogy a közösségek és az intézmények felhasználhassák védelmi kultúrájuk kiértékelésében és megerősítésében.

II. A védelmi kultúra elvei és szemlélete

A. Alapelvek

A piarista rend elkötelezett a védelmi kultúra alábbi alapelvei mellett:

1. Minden személy méltóságának és jogainak elsődlegessége
 - Minden személynek – különösen a kiskorúaknak és a kiszolgáltatott felnőtteknek – elidegeníthetetlen joga van a biztonsághoz és a védelemhez.
 - A védelmi erőfeszítéseknek az emberi méltóságot és jóllétet, valamint ezek megerősítését kell előtérbe helyezniük.
2. Zéró tolerancia a visszaélésekkel szemben
 - A rend zéró toleranciát alkalmaz a visszaélések minden – fizikai, érzelmi, szexuális és pszichológiai – formájával szemben.
 - Minden bejelentést haladéktalanul ki kell vizsgálni, biztosítva a gyors és igazságos válaszlépéseket.
3. A gyermekek és a kiszolgáltatott felnőttek mindenek felett álló érdeke
 - A döntéseknek és a felállított szabályoknak mindig azt kell szem előtt tartaniuk, ami a gyermekek és a kiszolgáltatott személyek védelme és jólléte szempontjából a leginkább hasznos.
 - A védelmi erőfeszítéseknek minimalizálniuk kell az újratraumatizálódás kockázatát, és védeniük kell az áldozatok igazságszolgáltatáshoz és jóvátételhez való jogát.
4. Átláthatóság, elszámoltathatóság és együttműködés a világi hatóságokkal

- Az egyértelmű bejelentési mechanizmusok, a rendszeres védelmi auditok és a felügyeleti rendszerek biztosítják az intézmény megbízhatóságát.
 - Minden felelős pozícióban lévő személy felelős saját cselekedeteiért, s egy átlátható struktúra részét képezi.
 - A visszaélések kezelésében a késlekedés felelőtlen magatartás: a gyors cselekvés kulcsfontosságú.
 - A rendtagok, a világi munkatársak és az önkéntesek kötelesek a világosan megfogalmazott védelmi előírásokat betartani.
 - A rend elkötelezett a világi hatóságokkal való teljes együttműködés mellett, biztosítva, hogy a védelmi törekvések megfeleljenek a jogi követelményeknek és a bevált gyakorlatoknak.
5. Áldozatközpontú szemlélet és igazságosság melletti elkötelezettség
- A védelemmel kapcsolatos válaszok középpontjában az áldozatnak kell állnia, nem az intézménynek.
 - A rendnek világos és empatikus választ kell adnia a visszaélések áldozatai számára.
 - Az áldozatok támogatása pszichológiai, jogi és lelkipásztori gondoskodást foglal magában, igazságos és empatikus megközelítést biztosítva.
 - Igazságot kell szolgáltatni az áldozatok számára, biztosítva, hogy megfelelő jogi és kánonjogi intézkedések történjenek az elkövetőkkel szemben.
6. Elkötelezettség a megelőzés, az előmozdítás, valamint a szabad és felelős cselekvésre való képesség mellett
- Biztonságos környezetek létrehozása és fenntartása strukturális és kulturális prioritást jelent.
 - A védelmi törekvéseknek magukban kell foglalniuk képzési programokat, kockázatelemzést és megelőző intézkedéseket.
 - A védelmi kultúra szempontjából az emberi és érzelmi érettség előmozdítása lényegi fontosságú.

- A kiszolgáltatottságot gyakran társadalmi és strukturális tényezők hozzák létre: a rendnek azon kell dolgoznia, hogy mérsékelje, csökkentse és megszüntesse a szükségtelen kockázatokat.
 - A védelmi kultúrának képessé kell tennie az embereket arra, hogy – a megelőzés szerves részeként – önállóan és felelősen cselekedjenek. A rend és intézményei tartásuk kötelességüknek felkészíteni a gondjaikra bízottakat az önvédelemre, és megtanítani nekik, hogyan kérhetnek segítséget, különösen veszélyeztetett közegben, online kockázatokkal szemben vagy nagy veszélyt rejtő külső helyzetekben.
7. Belülről induló kulturális megújulás
- A valódi változásnak az intézményen belülről kell elindulnia, ami a szemléletmód, a magatartásformák és a struktúrák megváltoztatását igényli.
 - A változást az oktatásnak, a képzésnek és az elköteleződésnek kell előmozdítania, nem pusztán a szervezeti szabályozásnak.
 - A védelmi kultúrának át kell hatnia mindenféle szolgálót, ami intézményi változtatást igényel a megelőzés és a proaktív éberség felé.
 - A klerikalizmus és a torz hatalmi viszonyok kezelése elengedhetetlen a visszaélések megelőzéséhez.
8. Megkérdőjelezhetetlen védelmi normák
- Az intézményi védelmi szabályokat kivétel és engedmény nélkül mindenkinek be kell tartania.
 - Minden védelmi szabályt világosan közölni és következetesen alkalmazni kell.
9. Képzés és képességfejlesztés
- Minden tagnak folyamatos képzésben kell részesülnie a védelem területén, hogy felismerje, megelőzze és hatékonyan kezelje a visszaéléseket.
 - A védelmi kultúrának a kezdeti és a folyamatos szerzetesi képzés központi elemének kell lennie.

10. A munkatársak körültekintő kiválasztása és előéletük ellenőrzése

- A szerzetesek, a világi munkatársak és az önkéntesek csak gondos kiválasztást követően vállalhatnak szerepet intézményeink bármely tevékenységében.
- Az előélet-ellenőrzésnek és a védelmi képzésnek minden munkatárs számára kötelezőnek kell lennie.

11. Védelem a képzésben és a szerzetesi életben

- A kezdeti képzésben részt vevő személyeket meg kell védeni a hatalommal, a lelkiismerettel és a tekintéllyel való visszaélésektől.
- A növendéknevelőknek megfelelő képzésben kell részesülniük ahhoz, hogy a szerzetesjelölteket erkölcsösen és felelősen kísérvék.

12. Csapatmunka és közös felelősség

- A védelmi kultúrát közösen kell felépíteni, be kell vonni a szerzeteseket, a pedagógusokat, a szülőket és a szakembereket.
- Az interdiszciplináris együttműködés alapvető fontosságú, mivel biztosítja, hogy a védelem csapatmunkában s ne csupán egyénileg valósuljon meg.
- A védelmi csapatoknak nőket és férfiakat egyaránt magukban kell foglalniuk, elismerve, hogy a többféle nézőpont erősíti a védelmi válaszokat és döntéseket.
- A csapatmunkán alapuló védelem elősegíti az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot, megelőzve az egyoldalú döntéseket és biztosítva a közös felelősséget.

13. Tényfeltárás és világos eljárások

- Minden bejelentést strukturált és átlátható tényfeltáró eljárás keretében kell kivizsgálni. Ez a folyamat biztosítja, hogy minden releváns tényt világosan feltárjanak, mielőtt megállapítanak, hogy egy vád hitelt érdemlő-e, és milyen további lépések szükségesek. Szigorú tényfeltáró eljárás

nélkül a védelmi törekvések nem biztosítják a szükséges elszámoltathatóságot.

- A tényfeltáró folyamat nem ítékezés. Pártatlan törekvés az objektív helyzet feltárására, előítéletektől és előzetes következtetésektől mentesen. A világos jelentéstétel és dokumentáció elengedhetetlen az átláthatóság és az igazságosság biztosításához.
14. Folyamatos felülvizsgálat és fejlesztés

- A védelmi szabályokat rendszeresen frissíteni kell, és hozzá kell igazítani őket a felmerülő kockázatokhoz és a bevált gyakorlatokhoz.
- A külső auditoknak és értékeléseknek biztosítaniuk kell a nemzetközi védelmi normáknak való megfelelést.

B. A védelmi kultúra integrálása a rend küldetésébe

A védelmi kultúra nem egy elszigetelt részterület, hanem a rend küldetésének és lelkipásztori tevékenységének alapvető része. Ez azt jelenti, hogy:

- A védelmi elveket aktívan elő kell mozdítani az oktatásban, a lelkipásztorkodásban és a közösségi életben.
- A védelmi kultúrának láthatónak kell lennie a vezetői döntésekben, a felvételi eljárásokban és a képzési programokban.
- A védelmi törekvéseket a világi és egyházi hatóságokkal együttműködésben kell megvalósítani, a lehető legmagasabb szintű védelem biztosítása érdekében.

C. Elkötelezettség az átláthatóság és a folyamatos reflexió mellett

- Védelmi törekvéseiben a rend a nyitottság mellett kötelezi el magát, biztosítva, hogy a közösségek és a családok bízzanak a meglévő védelmi struktúrákban.

- A védelem rendszeres átgondolása és kiértékelése lehetővé teszi a rend számára, hogy védelmi és lelkipásztori küldetésében növekedjen.

D. Elkötelezettség a védelemhez szükséges erőforrások biztosítása mellett

A piarista rend elismeri, hogy e védelmi keretdokumentum hatékony megvalósítása jelentős és tartós emberi, pénzügyi és logisztikai erőforrások biztosítását igényli. A generálisi kongregáció és a tartományok vezetői elkötelezik magukat amellett, hogy elsőbbséget adnak a védelemnek, és rendelkezésre bocsátják a szükséges erőforrásokat annak érdekében, hogy az itt lefektetett irányelvek és szabályok mindenki számára tényleges védelmet biztosítsanak.

III. A keretdokumentum hatálya és alkalmazása

A. Kikre vonatkozik ez a keretdokumentum?

Ez a keretdokumentum a piarista rend szolgálataiban és tevékenységeiben részt vevő valamennyi személyre vonatkozik. Ilyenek:

1. a piarista szerzetesek: ide tartoznak a szerzetespapok, a képzésben lévő szerzetesek, függetlenül attól, hogy milyen feladatkörük van;
2. az alkalmazottak és az önkéntesek: a világi munkatársak, a pedagógusok, az adminisztratív személyzet és az önkéntesek, akik a rend bármely szolgálati területén tevékenykednek;
3. a szerzetesrend növendéknevelői: különösen ügyelünk a kezdeti képzésben részt vevő személyekre, akiket a dokumentum kifejezetten kiszolgáltató csoportnak tart;
4. a gyermekek és a fiatalok: mindazok, akik a rend irányítása alatt működő oktatási-nevelési intézményekben, ifjúsági csoportokban és egyéb lelkipásztori tevékenységekben részt vesznek;
5. a kiszolgáltató felnőttek: ide tartoznak mindazok, akik lelkipásztori gondoskodásban vagy másfajta ellátásban részesülnek, és életkoruk, fogyatékoságuk vagy egyéb körülményeik miatt további védelmi intézkedésekre szorulnak;
6. a külső munkatársak: a renddel együttműködő személyek és szervezetek, beleértve a nem piarista papok, a világi oktatók és a piarista küldetéshez kapcsolódó munkát végző szakemberek.

B. Szolgálati területek

A jelen dokumentumban megfogalmazott irányelvek és lefektetett szabályok a rend szolgálati területein és közegeiben – mind a személyes, mind a digitális formában – megvalósuló valamennyi interakcióra vonatkoznak. Ezek a területek:

1. az oktatási intézmények: iskolák, egyetemek, technikumok, szakiskolák és más formális vagy nem formális oktatási platformok;
2. a lelkipásztorkodás helyei, környezetei: plébániák, templomok, katechetikai programok, szentségi felkészítés és lelkigyakorlatos központok;
3. az ifjúsági csoportok és mozgalmak: a Kalazancius Mozgalom és más, a piarista rendhez kapcsolódó ifjúsági programok;
4. a diákotthonok, az üdülők, az ifjúsági szállók: minden olyan lakó jellegű környezet, amely a rend irányítása alá tartozik;
5. a missziós és szociális programok: olyan szolgálatok, amelyek a társadalom peremére szorult közösségek felé irányulnak, a migránsok segítségét szolgálják, valamint más, szociális jellegű apostoli tevékenységeket foglalnak magukban;
6. a digitális és online környezetek: hivatalos közösségi oldalak, virtuális tanulási platformok és minden más digitális interakció, mely kiskorúakat vagy kiszolgáltatott felnőtteket érint;
7. a közösségi és informális programok: kirándulások, táborok, zárándoklatok, ünnepek, kulturális események és egyéb csoportos programok, amelyeket a rend vagy intézményei, szervezetei, szolgálati formái szerveznek, akkor is, ha nem formális intézményi keretek között zajlanak. A védelmi kötelezettségek ezekben az esetekben is teljes mértékben fennállnak, különösen akkor, ha a program éjszakai ottalvással, utazással, illetve kötetlenebb, személyes jellegű interakciókkal jár.

C. A dokumentum földrajzi és joghatósági hatálya

Ezt a keretdokumentumot a piarista rend joghatósága alá tartozó valamennyi területen alkalmazni kell. Minden rendtartomány és helyi közösség felelős azért, hogy ezt a keretdokumentumot a helyi világi jogszabályoknak, a kulturális környezetnek és az egyházi iránymutatásoknak megfelelően adaptálja és megvalósítsa. Bár szükség lehet a helyi adottságokhoz való alkalmazásra, ennek mindig meg kell felelnie az ebben a dokumentumban lefektetett minimális védelmi sztenderdeknek.

D. Kapcsolódás a világi és a kánonjoghoz

A rend elkötelezett amellett, hogy teljes mértékben betartsa a gyermekvédelemre vonatkozó valamennyi jogi normát, mind a kánonjogi előírásokat, mind a világi jogszabályokat. Amennyiben a világi jog és az egyházjog között ellentmondás merülne fel, mindig a kiszolgáltató személyek méltóságának és jóllétének védelme az irányadó.

A jelen keretdokumentum az alábbiakat írja elő:

1. Kötelező bejelentés: visszaélésre vonatkozó bármilyen vád vagy gyanú esetén kötelező értesíteni az illetékes világi és egyházi hatóságokat az alkalmazandó jogszabályoknak megfelelően.
2. Kánonjogi vizsgálat: az egyházon belüli visszaélési ügyek kezelésében követni kell a *Vos estis lux mundi* apostoli levélben foglaltakat, valamint a szentszéki egyéb irányelveit.
3. Együtműködés a helyi hatóságokkal: biztosítani kell a nyílt kommunikációt és az együtműködést a rendvédelmi szervekkel, a gyermekvédelmi hatóságokkal, valamint a kiskorúak és kiszolgáltató személyek védelmét szolgáló szervezetekkel.

E. Kivételek és különleges megfontolások

Szolgálatunk bizonyos helyzetei sajátos kihívásokat jelenthetnek a védelmi intézkedések megvalósítása szempontjából (például missziós környezetek, informális oktatási programok, digitális platformok). Ilyen esetekben:

- Kockázatfelmérést kell végezni annak érdekében, hogy megfelelő védelmi intézkedéseket lehessen bevezetni.
- Szükség lehet további védelmi képzésre azok számára, akik magas kockázatú környezetben dolgoznak.
- A rendtartományok további eljárásrendeket dolgozhatnak ki a védelem megerősítése érdekében, megtartva az összhangot a jelen keretdokumentummal.

IV. A védelem szervezeti struktúrája

A. A védelmi felügyelet több szinten

A védelmi szabályok hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében a piarista rend valamennyi szolgálati területen háromszintű irányítási struktúrát hozott létre:

1. Helyi szint: a közösség védelmi koordinátorai, akik felelősek a napi védelmi feladatokért az iskolákban, a plébániákon, az ifjúsági csoportokban és más szolgálati területeken.
2. Tartományi szint: tartományi szintű védelmi bizottságok, melyek felügyelik a szabályok betartását, a képzést és az előforduló esetek kezelését.
3. Rendi szint: a generálisi védelmi iroda, mely biztosítja a világszintű koordinációt, a szabályalkotást, valamint a világi és egyházi védelmi normáknak való megfelelést.

Mindegyik szintnek meghatározott feladatai és kötelezettségei vannak, hogy biztosított legyen a kísérés és az elszámoltathatóság, a következetesség és a védelmi szabályok betartása. Elengedhetetlen a szintek közötti világos és hatékony kommunikáció a védelmi mechanizmusok zavartalan működéséhez.

A Szentszéktől kapott meghatalmazás alapján, ha egy visszaélési ügy a rend valamelyik papját érinti, a bejelentést haladéktalanul továbbítani kell a generális atyához. Az ügy kezelése a rendi és a tartományi védelmi struktúrák teljes körű együttműködésével történik, biztosítva az átláthatóságot, a kánonjogi és világi eljárások lefolytatását, valamint a bevált védelmi gyakorlatok alkalmazását.

A múltban elkövetett visszaélésekre vonatkozó bejelentéseket – még akkor is, ha a feltételezett elkövető már elhunyt – ugyanúgy meg kell tenni. Az ilyen bejelentések fogadásának célja magában foglalja a lehetséges áldozatok lelkipásztori tá-

mogatását és a gyógyulás útjainak felkínálását, az okozott kár elismerését, az intézményi tanulságok levonását a jövőbeni visszaélések megelőzése érdekében, valamint az átláthatóság biztosítását.

B. Helyi szint: védelmi koordinátorok

Minden helyi intézménynek vagy szolgálati környezetnek (iskolának, plébániának, ifjúsági központnak, apostoli tevékenységek helyszíneinek stb.) ki kell jelölnie egy helyi védelmi koordinátort, aki felelős az adott környezet védelmi intézkedéseinek felügyeletéért. Ez vonatkozik azokra az intézményekre is, amelyek olyan helyi szerzetesi közösséghez kapcsolódnak, amely közvetlenül a generalátustól függnék, és amelynek a házfőnökét a generális atya nevezi ki. Ilyen esetekben a védelmi felügyeletnek biztosítania kell a helyi és a rendi védelmi struktúrák közötti összhangot.

Feladatköre és kötelezettségei:

- A védelmi előírások napi betartásának biztosítása a helyi környezetben.
- A védelmi aggályok és bejelentések elsődleges kapcsolattartási pontjaként eljárni.
- Kezdeti és rendszeres kockázatelemzések a védelmi kockázatok felismerése és mérséklése érdekében.
- A helyi védelmi képzések koordinálása valamennyi munkatárs számára a megelőzés kultúrájának erősítése érdekében.
- Biztonságos környezetek kialakítása a gyermekek, a fiatalok és a kiszolgáltatott felnőttek számára.
- A kapcsolattartási adatok naprakészen tartása, melyeknek nyilvánosan elérhetőnek kell lenniük, és hozzáférhetőségüket rendszeresen ellenőrizni kell.
- A titoktartás és az adatvédelmi előírások betartásának biztosítása a védelmi ügyek kezelése során.
- Rendszeres tájékoztatás – bejelentés esetén, a vád hitelességének értékelése nélkül azonnali értesítés – a tartomány

védelmi bizottsága felé az ügy megfelelő kezelése és a szükséges beavatkozás érdekében.

Kinevezése és függetlensége

- A helyi védelmi koordinátort a helyi intézményért felelős illetékes hatóságnak kell kineveznie (például egy plébánia esetében a plébánosnak, egy iskola esetében az igazgatónak vagy más, megfelelő felhatalmazással rendelkező személynek). A függetlenség és az elszámoltathatóság biztosítása érdekében a koordinátor nem tölthet be olyan vezetői tisztséget, amely a védelem tekintetében összeférhetlenséget okozhat. Amennyiben lehetséges, a gyermekvédelmet egy csapatnak és nem kizárólag egy személynek kell biztosítania.
- Amennyire csak lehetséges, a helyi védelmi koordinátornak együtt kell működnie más intézményi támogató szerepet betöltő személyekkel – például a folyamatos képzés felelősével, a tanácsadói szolgálatot ellátó és a pszichológiai támogatást nyújtó személyekkel – annak érdekében, hogy a védelem holisztikus megközelítése valósuljon meg.

C. Tartományi szint: védelmi bizottságok

Minden tartománynak létre kell hoznia a védelmi irodát, melyet egy védelmi felelős vezet, akit bizottság vagy csapat támogat.

A tartományi védelmi bizottság főbb feladatai a következők:

- A védelmi előírások alkalmazása: annak biztosítása, hogy valamennyi védelmi szabályt betartsanak az egész tartományban.
- A helyi koordinátorok felügyelete: jelentések fogadása és a helyi védelmi tevékenység értékelése.
- Esetkezelés: a bejelentések felülvizsgálata és kísérése, valamint annak biztosítása, hogy az előírt bejelentési eljárásrendet maradéktalanul kövessék.

- Képzés és továbbképzés: védelmi képzések és fejlesztési programok szervezése a szervezetek, a munkatársak és az önkéntesek számára.
- Kockázatfelmérés és a megelőző intézkedések végrehajtásának biztosítása.
- A kommunikáció és koordináció biztosítása a helyi védelmi koordinátorok, a tartományi felelősök és a generálisi védelmi iroda között.
- Együttműködés a világi hatóságokkal: annak biztosítása, hogy a tartomány megfeleljen a helyi gyermekvédelmi jogszabályoknak és a kánonjogi előírásoknak.

A tartományi védelmi irodának külön e-mail-címmel és kapcsolattartó telefonszámmal kell rendelkeznie, melyeknek nyilvánosan elérhetőnek kell lenniük az intézményi honlapokon és kiadványokban. Ezeket rendszeresen ellenőrizni kell annak érdekében, hogy a védelmi bejelentések megtétele valóban lehetséges legyen.

A tartomány védelmi csapatának rendelkeznie kell interdiszciplináris szaktudással – vagy legalább hozzá kell tudnia férnie – többek között a kánonjog, a világi jog, a pszichológia, a pedagógia és a kommunikáció területén. Szükség esetén a csapat konzultáljon külső védelmi szakértőkkel.

A bejelentések kezelése és kivizsgálása:

A tartomány védelmi irodája felelős a kezdeti vizsgálati folyamatért.

- A klerikust érintő ügyekben a bejelentést haladéktalanul továbbítani kell a generális atyának, a kánonjog előírásainak megfelelően.
- A világi munkatársakat, önkénteseket vagy vezetői tisztséget betöltőket érintő ügyekben – még ha a kánonjog ezt nem is írja elő – minden súlyos esetet közölni kell a generálisi védelmi irodával is. Ez biztosítja az egész rendben az egységes választ, valamint a megfelelő kísérést, felügyeletet és támogatást nemzetközi szinten.

- Az irodának meg kell határoznia a hitelt érdemlő vád kritériumait, és biztosítania kell a gyors intézkedést az esetek felmerülésekor.

Folyamatos tanulás és a szabályok fejlesztése:

- A tartományi védelmi irodának rendszeresen értékelnie kell a védelmi szabályokat, és fejlesztési javaslatokat kell tennie.
- Rendszeres képzési és készségfejlesztési programokat kell megvalósítania.
- Az irodának szorosan együtt kell működnie a folyamatos képzés, a szolgálat és a kommunikáció csapataival.
- Bonyolult vagy kényes helyzetekben a tartományi védelmi iroda a generálisi védelmi irodától is kérhet támogatást, iránymutatást vagy kísérést. Ez az együttműködés elősegíti az egységes eljárást, a szakértelem megosztását és a tapasztalatokból való tanulást rendi szinten.

Kinevezése és függetlensége:

- A tartományi védelmi bizottság tagjait a tartományfőnök nevezi ki.
- A függetlenség és a hitelesség biztosítása érdekében nem tölthetnek be olyan vezetői tisztségeket, amelyek összeférhetetlenséget okozhatnak a védelem tekintetében. Ha lehet, a bizottságnak multidiszciplináris csapatként kell működnie.

D. Rendi szint: a generálisi védelmi iroda

A generálisi védelmi iroda (más néven a kiskorúak és kiszolgáltatott felnőttek védelmének osztálya) felelős a védelmi előírások globális felügyeletéért. Az irodát a generálisi védelmi felelős vezeti, s egy védelmi bizottság vagy csapat támogatja. Ez az iroda:

- Kidolgozza és frissíti a védelmi szabályokat, összhangban az egyházi előírásokkal és a világszerte bevált gyakorlatokkal.
- Iránymutatást és képzést nyújt a tartományi védelmi bizottságok számára.
- Felügyeli a védelmi szabályok betartását valamennyi területi egységben.
- Külső partnerségekben vesz részt védelmi szervezetekkel és világi hatóságokkal.
- Rendszeres auditokat és felméréseket végez a védelmi intézkedések hatékonyságának megvizsgálására minden szinten.

Kinevezése és függetlensége:

- A generálisi védelmi iroda tagjait a generálisi kongregáció nevezi ki.
- A hitelesség és pártatlanság biztosítása érdekében a kijelölt személyek nem tölthetnek be egyidejűleg olyan tisztségeket, amelyek összeférhetetlenséget okozhatnak a védelmi kötelezettségekkel.
- A generálisi védelmi irodának különböző szakterületek szakembereit kell magában foglalnia, vagy velük együtt kell működnie annak érdekében, hogy multidiszciplináris megközelítés valósuljon meg.

E. Együttműködés és kommunikáció az egyes szintek között

A hatékony védelmi irányítás biztosítása érdekében az alábbi kommunikációs csatornáknak kell működniük:

1. A helyi koordinátorok előre meghatározott időközönként beszámolnak a tartomány védelmi bizottságának.
2. A tartományi védelmi bizottságok éves jelentést küldenek a generálisi védelmi irodának.
3. A generálisi védelmi iroda rendszeres megbeszéléseket tart a tartományok védelmi bizottságaival a védelmi kihívások felmérésére és a fejlesztések kiértékelésére.

4. Az információcsere minden esetben szigorú titoktartás mellett történik az áldozatok, valamint a védelmi folyamatokban részt vevők védelme érdekében.

F. Független védelmi auditok

Az átláthatóság és az elszámoltathatóság biztosítása érdekében a piarista rend független külső auditokat vezet be:

- Négyévente egy megfelelően képezett külső védelmi szervezet teljes körű védelmi ellenőrzést végez tartományi szinten.
- A megállapításokat és ajánlásokat be kell építeni a szabályok fejlesztésébe.
- A jelentéseket felülvizsgálat és nyomon követés céljából meg kell küldeni a generálisi védelmi irodának. A generálisi védelmi iroda tájékoztatja a generálisi kongregációt, és javaslatot tesz a szükséges intézkedésekre.
- Az auditokon túl a generálisi védelmi iroda rendszeres jelentéseket nyújt be a generálisi kongregációnak, összefoglalva a rend egészében a védelem terén elért előrehaladást, valamint rámutatva a felmerülő szükségletekre, trendekre és bevált gyakorlatokra.

G. A generálisi kongregáció szerepe

Bár a generálisi védelmi iroda hatáskörébe tartozik a védelmi intézkedések végrehajtása, a normáknak való megfelelés felügyelete és a képzési rendszer működtetése a rend minden szintjén, a generálisi kongregáció viseli a végső felelősséget a védelmi szabályokért és az egész rendre kiterjedő felügyeletért. Feladatai közé tartozik:

- A határozott vezetés és támogatás biztosítása annak érdekében, hogy a személyek védelme továbbra is elsődleges prioritás maradjon.
- Beavatkozás védelmi válsághelyzetekben és – amikor szükséges – fegyelmi intézkedések meghozatala.
- A védelmi kultúra előmozdítása a rend minden szintjén.

V. Az egyes szolgálati területekre vonatkozó szabályok

A piarista rend különféle szolgálati területeken működik, amelyek mindegyike sajátos védelmi szabályokat igényel annak biztosítására, hogy minden tevékenység, környezet és munkatárs a kiskorúak és a kiszolgáltatott felnőttek biztonságát és méltóságát helyezze első helyre. Az alábbi szabályok a rend különböző szolgálataiban alkalmazandó védelmi intézkedéseket fogalmazzák meg.

A. Általános védelmi intézkedések minden szolgálatban

Az átláthatóság és az elszámoltathatóság kultúrájának előmozdítása érdekében védelmi intézkedésként bevezetjük a „két személy szabályát” a rend valamennyi szolgálati területén. Ez a szabály biztosítja, hogy:

- Egyetlen felnőtt (pap, szerzetes, világi munkatárs) sem maradjon egyedül kiskorúval vagy kiszolgáltatott felnőttel zárt vagy privát térben.
- Az összejöveteleket lehetőség szerint nyitott, ellenőrizhető és szabadon megközelíthető helyszíneken tartsák.
- Egyéni lelkipásztori tanácsadás vagy lelki kísérés esetén a találkozás nyitott ajtajú vagy jól belátható helyiségben történjen (például üvegfalú, üvegezett ajtajú helyiségben vagy nyilvános térben).
- Olyan utazások vagy tevékenységek során, amelyek szoros felügyeletet igényelnek (például iskolai kirándulások, lelkigyakorlatok), megfelelő felnőtt–fiatal arányt biztosítsanak, gondoskodva arról, hogy legalább két felelős felnőtt jelen legyen.

E szabály megszegése fegyelmi intézkedéseket vonhat maga után, mivel alapvető megelőző védelmi előírásról van szó.

A „két személy szabálya” alóli kivételek kezelése: bár a „két személy szabálya” a megelőzés alapvető sztenderdje, előfordulhatnak kivételes helyzetek, amikor szigorú betartása átmenetileg nem lehetséges. A szabálytól való minden egyes eltérést az érintett munkatársnak haladéktalanul dokumentálnia kell, jelentenie kell a helyi védelmi koordinátornak, utólag pedig ki kell vizsgálni annak érdekében, hogy a jövőben ne ismétlődjön meg. A nyilvános térben zajló, spontán és rövid interakciók nem mindig teszik lehetővé e szabály szigorú alkalmazását; ugyanakkor minden előre tervezett egyéni interakciónak – különösen zárt terekben – meg kell felelnie a szabálynak. Az a lelkipásztori tanácsadás vagy lelki kísérés, amelyet az V. A) pontban meghatározott módon végeznek, e szabállyal összhangban állónak minősül.

B. Iskolák, nevelési-oktatási intézmények

A rend nevelési-oktatási intézményeibe – az óvodáktól a közép- és felsőfokú iskolákig – jelentős számú kiskorú jár. E környezetek védelme érdekében szükségesek az alábbiak:

- Biztonságos tanulási környezetek: valamennyi iskolának biztosítania kell a tanulók fizikai, érzelmi és digitális biztonságát.
- A munkatársak kiválasztása és képzése: a tanároknak, a nevelőknek, az intézmény vezetőinek és az alkalmazottnak előélet-ellenőrzésen kell átesniük, és évente védelmi képzésben kell részesülniük.
- Bejelentési mechanizmusok: világos eljárásokat kell kialakítani arra, hogy a tanulók, a munkatársak és a szülők jelezhessék a személyvédelemmel kapcsolatos aggályukat.
- Felügyelet és tanulói magatartás: szabályokat kell felállítani a tanuló és az oktató közötti megfelelő érintkezésről, ezen belül irányelveket kell adni a kommunikációról és a fegyelmezésről.

- A „két személy szabályának” alkalmazása: a pedagógusoknak és a többi munkatársnak mindig biztosítaniuk kell, hogy a tanulókkal való interakciók megfigyelhető és felelős környezetben történjenek.
- A digitális kommunikáció normái: valamennyi pedagógusnak, ifjúsági csoportvezetőnek és egyéb segítőnek világos védelmi szabályokat kell követnie a kiskorúakkal való online kommunikáció során, ideértve a közösségi médiafelületeket, üzenetküldő alkalmazásokat és más digitális platformokat.

C. Plébániák és a lelkipásztori munka helyszínei

A rend sok lelkipásztori programot kínál, sok plébániát és templomigazgatóságot működtet, ahol a védelmi szabályok biztosítják, hogy minden liturgikus, kateketikai és lelkipásztori tevékenység biztonságos módon valósuljon meg.

- Az önkéntesek és a katekéták ellenőrzése: mindazokat, akik az ifjúságpsztorációban, a szentségi felkészítésben és a katekézisben részt vesznek, meg kell vizsgálni, és védelmi képzésben kell részesíteni.
- Biztonságos szentségi élet: a gyónásnak és a lelki kísérésnek olyan terekben kell történnie, amelyek biztosítják az átláthatóságot és a biztonságot, ugyanakkor az esemény bizalmas jellegét is.
- A plébániai tevékenységek felügyelete: rendszeres ellenőrzéseket kell végezni annak biztosítására, hogy az egyházi események és ifjúsági összejövetelek során betartsák a védelmi szabályokat.
- A „két személy szabályának” alkalmazása: a szerzeteseknek, a katekétáknak és az önkénteseknek gondoskodniuk kell arról, hogy a fiatalokkal való interakciók biztonságos és megfigyelhető környezetben történjenek.

D. Ifjúsági csoportok és a Kalazancius Mozgalom

Az ifjúsági tevékenységek – beleértve a Kalazancius Mozgalmat és más hasonló ifjúsági programokat – sajátos védelmi megfontolásokat igényelnek:

- Kockázatfelmérések: minden eseményt, programot, kirándulást stb. kockázatfelmérésnek kell alávetni a lehetséges védelmi kockázatok feltárása érdekében.
- A felnőttek és a fiatalok aránya: minden tevékenység esetében biztosítani kell a megfelelő felügyeletet, különösen az éjszakai utazások vagy táborok során.
- A digitális kommunikáció irányelvei: az ifjúsági programok vezetőinek és a csoportvezetőknek szigorú szabályokat kell követniük a kiskorúakkal való online kommunikáció során.
- A „két személy szabályának” alkalmazása: a vezetőknek biztosítaniuk kell, hogy az ifjúsági tevékenységek és találkozók megfeleljenek az előírt felügyeleti sztenderdeknek.

E. Diákotthonok, ifjúsági szállók, üdülők

A rend által fenntartott lakó jellegű környezeteknek fokozott védelmi intézkedésekhez kell igazodniuk:

- A személyzet kiválasztása és képzése: minden munkatársat ellenőrizni kell, és megfelelő felügyeleti és védelmi gyakorlatokra ki kell képezni.
- A lakók biztonságára vonatkozó szabályok: világos iránymutatás az alvási rendről, a látogatási szabályokról és a rendkívüli események bejelentéséről.
- Bizalmas bejelentési mechanizmusok: hozzáférést kell biztosítani a lakóknak biztonságos és bizalmas csatornához az aggályok vagy visszaélések bejelentésére.
- A „két személy szabályának” alkalmazása: a munkatársak nem léphetnek be egyedül kiskorúak privát tereibe,

és a hálósobák felügyelete során mindig párban kell dolgozniuk.

F. Missziós és szociális programok

A rend missziós tevékenységet és a társadalmi szolgálatot végző, gyakran kiszolgáltatott helyzetben élő emberek körében:

- Védelem a magas kockázatú helyeken: kell, hogy legyenek eljárásrendek a nehéz társadalmi vagy kulturális környezetben élők védelmének biztosítására.
- Kulturális érzékenység és alkalmazkodás: a védelmi szabályokat a helyi szokásokhoz kell igazítani, ugyanakkor meg kell őrizni a gyermekek és kiszolgáltatott felnőttek védelmének alapelveit.
- Együttműködés a közösségi szolgálat terén: partnerségek helyi szervezetekkel és a világi hatóságokkal a védelmi törekvések megerősítése érdekében.
- A „két személy szabályának” alkalmazása: a misszionáriusoknak és a közösségi szolgálatot végző munkatársaknak biztosítaniuk kell az elszámoltathatóságot és a láthatóságot a kiszolgáltatott csoportokkal való minden interakció során.

G. Digitális és online szolgálatok

A digitális evangelizáció, a virtuális tanulás és az online lelkipásztorkodás egyre növekvő szerepe miatt a védelmi szabályoknak ki kell térniük az alábbiakra:

- Biztonságos online részvétel: irányelvek a digitális platformok etikus használatáról lelkipásztori, oktatási és kommunikációs célokra.
- Kiskorúak védelme a virtuális térben: képzés a pedagógusok, az ifjúságpasztoráció munkatársai és a szerzetesek számára az online visszaélések felismeréséről és megelőzéséről.
- Irányelvek a közösségi média használatáról: a szerzeteseknek és a pedagógusoknak a bevált gyakorlatokat kell

követniük a kiskorúakkal való online kapcsolattartás során, biztosítva a professzionalizmust és az elszámoltathatóságot.

- A „két személy szabályának” alkalmazása digitális környezetben: a kiskorúakat érintő online találkozókra mindig legalább két felelős felnőttnek kell jelen lennie.

H. Kiszolgáltatott csoportoknak nyújtott speciális szolgálatok

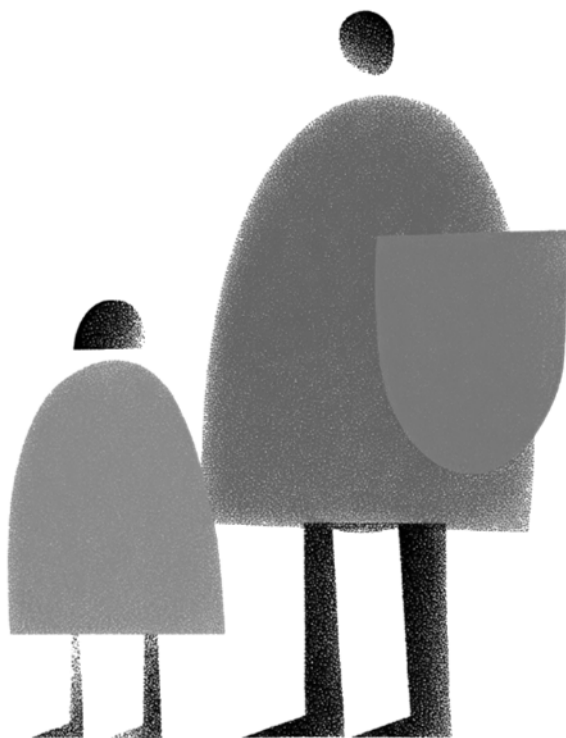
Egyes szolgálatok közvetlenül fokozottan veszélyeztetett személyekre – menekültekre, hajléktalanokra, fogyatékossgal élőkre, visszaélések áldozataira – irányulnak:

- Traumainformált szemléletű ellátás: a munkatársakat és az önkénteseket képezni kell arra, hogy az eseteket érzékenyen és szakmai iránymutatás alapján kezeljék.
- Etikussal kísért: a szolgálatvégzőknek a lelkipásztori gondoskodás bevált gyakorlatait kell alkalmazniuk, biztosítva a kiszolgáltatott személyek méltóságát és megerősítését.
- Szakértőkkel való együttműködés: együtt kell működni pszichológusokkal, szociális munkásokkal és védelmi szakemberekkel a védelmi mechanizmusok javítása érdekében.
- A „két személy szabályának” alkalmazása: a munkatársaknak és önkénteseknek csapatban kell dolgozniuk, amikor közvetlen szolgálatot nyújtanak kiszolgáltatott személyeknek.

I. A végrehajtás nyomon követése és az előírásoknak való megfelelés minden szolgálati területen

Minden szolgálati területnek biztosítani kell a védelmi előírásoknak való megfelelést az alábbiak révén:

- Rendszeres képzések és a szabályok frissítése: a védelmi szabályokat időről időre felül kell vizsgálni és frissíteni kell a felmerülő kockázatok fényében.
- Védelmi auditok: éves védelmi kiértékelések helyi, tartományi és rendi szinten.
- Elszámoltathatósági mechanizmusok: olyan struktúrák kialakítása, amelyek biztosítják a védelmi eljárásrendek betartását és az esetleges szabályszegésekre adott gyors választ.

VI. Védelem a kezdeti képzésben és hivatás-gondozásban

A. Bevezetés

A piarista rend elismeri, hogy a kezdeti képzésben és a hivatásgondozásban részt vevő személyek sajátos módon kiszolgáltatott helyzetben vannak. A jelöltek, a hivatásukat tisztázók és a fiatal szerzetesek védelme alapvető fontosságú a feddhetetlenség, a felelősség és a védelem kultúrájának előmozdításában a rendben. Ez a fejezet a kezdeti képzésben részt vevőkre és a szerzetesi hivatásukat tisztázókra vonatkozó védelmi szabályokat mutatja be.

B. Védelem a kezdeti képzésben

1. Erkölcileg megfelelő környezet a kísérés és a képzés számára
 - A növendékházaknak biztonságos és átlátható környezetet kell kialakítaniuk, biztosítva, hogy a szerzetesjelöltek védve és megbecsülve érezzék magukat.
 - A növendéknevelők és a szerzetesjelöltek közötti személyes kapcsolat egészséges határait mindenkor fenn kell tartani.
 - Figyelmet kell fordítani a hatalmi viszonyok dinamikájára, biztosítva, hogy a növendéknevelők felelősségteljesen és kényszert nem alkalmazva végezzék feladatukat.
 - A képzési közösségeknek elő kell mozdítaniuk az átláthatóságot, vissza kell szorítaniuk a titkolózást, a kivételezést és az érzelmi függőséget.
 - A kísérésnek strukturált és professzionális pszichológiai és spirituális iránymutatást is magában kell foglalnia.
2. A felvételi eljárás

- Minden szerzetesjelöltnek alapos kivizsgálási folyamaton kell átesnie, beleértve a pszichológiai vizsgálatot és az előélet-ellenőrzést.
 - A felvétel előtt a szerzetesjelölteknek képzésben kell részesülniük a védelmi alapelvekről, a klerikalizmus megelőzéséről és az erkölcsileg megfelelő vezetésről.
 - A szerzetesjelölteknél jelentkező figyelmeztető jeleket (például túlzott titkolózás, merevség, klerikalista szemlélet, érzelmi éretlenség, nem megfelelő személyközi kapcsolatok) körültekintően meg kell vizsgálni.
 - A felvételi eljárásnak magában kell foglalnia a szerzetesjelöltek digitális előéletének vizsgálatát is az esetleges védelmi kockázatok feltárása érdekében (például a közösségi média nem megfelelő használata, a digitális visszajelzéstől való függőség, káros online magatartások).
 - A családi háttérrel és a képzés útjának korábbi szakaszait felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy elkerülhetők legyenek a tisztázatlan háttérből vagy eltitkolt előzményekből eredő problémák.
 - A lelkiismeret védelmét be kell építeni a hivatástisztázás folyamatába, biztosítva, hogy a szerzetesi életre vállalkozók teljes mértékben megértsék a velük szemben támasztott elvárásokat.
3. Védelemmel kapcsolatos képzési programok
- A kezdeti képzés programjainak tartalmazniuk kell kötelező védelmi képzést, amely különösen az alábbiakra összpontosít:
 - ▶ a visszaélés dinamikájának megértése és megelőzése;
 - ▶ a nem megfelelő magatartás felismerése és a bejelentési mechanizmusok;
 - ▶ a felelősség és az önismeret kultúrájának kialakítása;
 - ▶ a klerikalizmus, a lelkiismerettel való visszaélés és a torz hatalmi viszonyok kezelése;
 - ▶ az egészséges érzelmi fejlődés és az affektív érettség előmozdítása.

- A növendéknevelőknek képzésben kell részesülniük a traumainformált szemléletű lelkipásztori kísérés terén, hogy megfelelő válaszokat tudjanak adni a védelmi aggályokra.
 - A képzési programoknak tartalmazniuk kell olyan alkalmakat, amelyeken a pszichológiai reziliencia, az asszertív kommunikáció és a kockázatkezelés témáit dolgozzák fel.
4. Bizalmas bejelentés és támogatás
- A szerzetesjelöltek számára anonim és bizalmas csatornákat kell biztosítani a védelmi kérdésekkel kapcsolatos bejelentések megtételére.
 - A bejelentéseket olyan független védelmi felelőshöz kell irányítani, aki nem vesz részt közvetlenül képzési folyamatokban.
 - A szorongást átélő vagy aggályokat jelző szerzetesjelölteknek pszichológiai és lelkipásztori támogatást kell biztosítani.
 - Olyan mechanizmusokat kell kialakítani, amelyek biztosítják, hogy a szerzetesjelöltek ne féljenek annak következményeitől, ha védelmi kérdésekkel kapcsolatban bejelentést tesznek.

C. Védelem a hivatásgondozásban

1. Erkölcsileg megfelelő hivatástisztázás
- A hivatásgondozási tevékenységeknek tiszteletben kell tartaniuk azok szabadságát és méltóságát, akik a szerzetesi élet lehetőségét mérlegelik.
 - A rendbe való belépés ösztönzése érdekében semmilyen nyomásgyakorlás, kényszer vagy nem megfelelő befolyásolás nem alkalmazható.
 - A hivatásukat kereső személyeknek világos és őszinte tájékoztatást kell kapniuk a védelemmel kapcsolatos elvárásokról és szabályokról.

- A hivatásgondozásnak kerülnie kell a szerzetesi élet olyan irreális vagy idealizált bemutatását, amely nem tükrözi annak valódi követelményeit és kihívásait.
2. A védelem biztosítása a hivatásgondozás során
- A hivatásgondozók számára védelmi képzést kell biztosítani, különös tekintettel a megfelelő határokra és a professzionális magatartásra.
 - Minden lelkigyakorlatot, foglalkozást és hivatástisztázó programot biztonságos környezetben kell lebonyolítani, biztosítva:
 - ▶ a megfelelő felügyeletet és elszámoltathatóságot;
 - ▶ az átlátható kommunikációs és nyomon követési eljárásokat;
 - ▶ annak elkerülését, hogy nem megfelelő érzelmi kötődések vagy függőségi viszonyok alakuljanak ki a hivatásukat keresők és a hivatásgondozók között.
 - A digitális és a közösségi médiában folytatott hivatásgondozó tevékenységnek összhangban kell állnia a rend védelmi irányelveivel annak érdekében, hogy megelőzhető legyen a nem megfelelő kapcsolatfelvétel és a manipuláció.
3. A hivatásgondozók kiválasztása
- A hivatásgondozásban részt vevő személyeket gondosan kell kiválasztani, és a hivatásukat keresőkkel való kapcsolatfelvétel előtt már rendelkezniük kell védelmi tanúsítvánnyal.
 - Rendszeresen ki kell értékelni a hivatásgondozók magatartását és hatékonyságát.
 - A hivatásgondozással kapcsolatos mindenféle védelmi aggályt haladéktalanul jelenteni kell a tartomány védelmi bizottságának.

D. Külső felügyelet és elszámoltathatóság

1. Független védelmi felülvizsgálat a képzési programok számára
 - A növendékházakat rendszeresen külső szakemberek által végzett védelmi auditnak kell alávetni a képzési környezetre vonatkozó különleges védelmi sztenderdek betartásának megvizsgálása érdekében.
 - A külső védelmi tanácsadóknak megállapításokat kell tenniük és fejlesztési javaslatokat kell adniuk a folyamatos javítás érdekében.
2. A tartományi és a generálisi védelmi iroda szerepe
 - A tartományi védelmi bizottságnak felügyelnie kell a védelmi intézkedések alkalmazását a kezdeti képzésben és a hivatásgondozásban.
 - A generálisi védelmi irodának biztosítani kell a védelmi szabályok következetes alkalmazását és betartását valamennyi tartományban.
 - A szerzetesjelölteknek és a hivatásukat keresőknek tudniuk kell, hogy joguk van a generálisi védelmi irodához fordulni minden olyan aggály esetén, amelyet helyi szinten nem kezelnek.

VII. Panaszok és bejelentések kezelésének eljárásrendje

A. Bevezetés

A piarista rend elkötelezi magát amellett, hogy a visszaélésekre vagy a nem megfelelő magatartásra vonatkozó valamennyi bejelentést tisztességesen, haladéktalanul és átlátható módon kezeljen, miközben tiszteletben tartja az érintett személyek méltóságát és jogait. Ezek az eljárások meghatározzák a bejelentések megtételének, kivizsgálásának és az azokra adandó válaszoknak a rendjét, összhangban a kánonjogi normákkal, a világi jogszabályokkal és a védelem bevált gyakorlatáival.

B. A vádak bejelentése

1. Bejelentési kötelezettség

- A piarista rend minden tagjának, alkalmazottjának, önkéntesének és munkatársának erkölcsi és jogi kötelessége bejelenteni a visszaélés gyanúját.
- Ha valaki tudomást szerez visszaélésről, vagy felmerül benne a visszaélés gyanúja, és elmulasztja a bejelentést, az fegyelmi intézkedéseket vonhat maga után, beleértve az elbocsátást is.

2. Bejelentési csatornák

A bejelentések az alábbi bizalmas csatornákon keresztül tehetőek meg:

- A helyi védelmi koordinátor, akinek gondoskodnia kell arról, hogy valamennyi védelmi ügyet dokumentáljanak, és kellő időben továbbítsák a tartományi védelmi bizottságnak.

- A tartományi védelmi bizottság, amely a bejelentések kivizsgálásáért és a vizsgálatok felügyeletéért felel.
 - A generálisi védelmi iroda, mely biztosítja, hogy az ügyeket megfelelően kezeljék nemzetközi szinten.
 - Külső bejelentési mechanizmusok, beleértve – ahol a jogszabály előírja – a világi hatóságokat.
3. A bejelentők védelme
- Senkit nem érhet megtorlás vagy bármilyen hátrányos következmény, aki jóhiszeműen bejelentést tesz.
 - A bejelentő és a bejelentett személy tekintetében egyaránt biztosítani kell a titoktartást, a tisztességes eljárást és a méltóság tiszteletben tartását.

C. Ténymegállapítási és vizsgálati folyamat

1. Azonnali továbbítás és ténymegállapítás
- Bejelentés beérkezésekor a helyi védelmi koordinátornak haladéktalanul továbbítania kell azt a tartomány védelmi bizottságának, a vád megalapozottságának bármiféle értékelése nélkül.
 - A tartományi védelmi bizottság előzetes vizsgálati folyamatot indít a hitelt érdemlőség és a szükséges intézkedések megállapítására.
 - Amennyiben a bejelentés klerikust érint, a tartomány nagyobb előjárója felelős az ügy intézéséért az ilyen esetekre vonatkozó eljárásrend szerint, a generálisi védelmi irodával együttműködésben.
 - A tényfeltérési szakasz elkülönül a formális vizsgálattól, és célja annak objektív megállapítása, hogy egy bejelentés megfelel-e a megbízhatósági kritériumoknak.
2. A hitelt érdemlő vád kritériumai

Egy vád akkor tekinthető hitelt érdemlőnek, ha:

- konkrét, részletes, és ellenőrizhető információkat tartalmaz;

- összhangban áll az ismert tényekkel vagy viselkedési mintákkal;
- ha – amennyiben lehetséges – tanúvallomásokkal vagy független bizonyítékokkal van alátámasztva;
- elég súlyos ahhoz, hogy kánonjogi vagy világi jogi lépéseket indokoljon.

Azok az esetek, amelyek ugyan nem felelnek meg ezeknek a kritériumoknak – például kisebb határátlépések vagy enyhébb zaklatási esetek –, ugyanakkor olyan magatartásra utalhatnak, amelyre helyi szinten oda kell figyelni. Ezeket az eseteket lelkipásztori módon vagy belső felülvizsgálat keretében kell kezelni a biztonságos és tiszteletteljes környezet előmozdítása, valamint az esetleges eskaláció megelőzése érdekében.

3. Formális vizsgálat

- Amennyiben a ténymegállapítási folyamat azt állapítja meg, hogy a vád hitelt érdemlő, akkor hivatalos vizsgálat indul a tartományi védelmi bizottság irányításával, biztosítva a kánonjogi és a világi jogi előírások betartását.
- Szükség esetén külső, a védelem területén jártas szakértőkkel, illetve a polgári hatóságokkal is lehet konzultálni.
- A vizsgálatokat késedelem nélkül, pártatlanul és alaposan kell lefolytatni, biztosítva az igazságos bánásmódot valamennyi érintett fél számára.

4. Azonnali biztonsági intézkedések

- Ha közvetlen veszély fenyeget egy gyermeket vagy egy kiszolgáltatott felnőttet, haladéktalanul elővigyázatosági intézkedéseket kell hozni, beleértve a vádlott ideiglenes eltávolítását.
- Az áldozatok számára pszichológiai, jogi és lelkipásztori támogatást kell biztosítani.

5. Együttműködés a világi és egyházi hatóságokkal

- A jogszabály által előírt esetekben a bejelentéseket továbbítani kell a rendvédelmi szerveknek vagy a gyermekvédelmi szolgálatoknak.
- A papságot érintő ügyekben a *Vos estis lux mundi* apostoli levél rendelkezéseinek megfelelően a kánonjogi eljárásokat kell alkalmazni.

D. Döntés és válasz

1. Vizsgálati megállapítások és fegyelmi intézkedések

- Ha a vád megalapozott, megfelelő fegyelmi intézkedéseket kell hozni, amelyek magukban foglalhatják:
 - ▶ a szolgálatból való felmentést;
 - ▶ a kiskorúakkal vagy kiszolgáltatott személyekkel való kapcsolat korlátozását;
 - ▶ a renden belüli nyilvános szolgálatvégzéstől való végleges eltiltást.
- Amennyiben a bejelentés megalapozatlannak bizonyul, a megvádolt személyt teljesen rehabilitálni kell. Nyilvános felmentő nyilatkozatot kell kiadni, ha a vád nyilvános volt, vagy ha azt a megvádolt személy jó hírének helyreállítása érdekében kéri, a védelmi bizottsággal való egyeztetést követően.

2. Az áldozatok és a megvádoltak támogatása

- Az áldozatoknak és családjaiknak hosszú távú pszichológiai és lelkipásztori támogatást kell nyújtani.
- A bejelentési vagy vizsgálati folyamatban érintett személyeknek – például azoknak, akik aggályokat jeleznek, információt szolgáltatnak vagy az ügy által érintettek – szintén megfelelő lelkipásztori vagy pszichológiai támogatásban kell részesülniük, különösen, ha kiskorúakról vagy kiszolgáltatott felnőttekről van szó.
- A megvádolt személy számára biztosítani kell annak lehetőségét, hogy jogi képviselőt és lelkipásztori segítsé-

get kapjon, garantálva jogainak tiszteletben tartását az egész eljárás során.

E. A végrehajtás nyomon követése és az előírásoknak való megfelelés

1. Opcionális védelmi ellenőrző testület
 - Minden tartomány számára igen ajánlott – bár nem kötelező – egy védelmi ellenőrző testület létrehozása tanácsadó szervként.
 - Ez a testület jogi, pszichológiai és lelkipásztori szakértőkből áll, és független felügyeletet, külső szakértelmet, valamint stratégiai ajánlásokat nyújthat annak érdekében, hogy az esetkezelésekben a lehető legmagasabb védelmi sztenderdek érvényesüljenek.
 - Bár a tartományi védelmi bizottság marad a bejelentések kezelésének elsődleges szerve, a védelmi ellenőrző testület kiegészítő tanácsadó szervként szolgálhat, például szakértői véleményezéseket nyújthat, áttekinthet összetett eseteket, tanácsokat adhat a szabályok fejlesztéséhez.
2. Rendszeres és külső auditok
 - Éves védelmi auditokat kell végezni a bejelentési és vizsgálati eljárások betartásának értékelésére.
 - Négyévente egy független védelmi szervezetnek külső védelmi auditot kell végeznie az átláthatóság és az elszámoltathatóság biztosítása érdekében.

F. Titoktartás és adatvédelem

- A bejelentésekkel és vizsgálatokkal kapcsolatos valamennyi iratot biztonságosan kell tárolni, és csak az arra felhatalmazott személyek férhetnek hozzájuk.
- Az információkat kizárólag szükség esetén szabad megosztani, biztosítva valamennyi érintett személy méltóságát és magánéletének védelmét.

G. Válságkommunikációs terv

- A rendnek válságkommunikációs eljárásrendet kell kidolgoznia a vádakkal kapcsolatos nyilvános, a nyilvánosság felől érkező megkeresések (pl. sajtómegkeresések) kezelésére.
- A hivatalos nyilatkozatokat a kijelölt képviselőknek kell megfogalmazniuk a (tartományi) védelmi irodával való egyeztetést követően.

VIII. Képzés és képességfejlesztés

A. Bevezetés

A védelmi képzés és a folyamatos képességfejlesztés elengedhetetlen annak biztosításához, hogy a piarista rendhez tartozó és kapcsolódó összes személy – beleértve a szerzeteseket, a szerzetesnövendékeket, a világi munkatársakat és az önkénteseket – fel legyen készítve a védelmi aggályok megelőzésére, felismerésére és megfelelő kezelésére. Ez a fejezet ismerteti a védelemre vonatkozó képzés struktúráját és követelményeit a rend valamennyi szintjén.

B. Kötelező védelmi képzés

1. A szerzetesek, a papok és a növendéknevelők képzése

Valamennyi szerzetesnek, papnak és növendéknevelőnek kötelező védelmi képzésen kell részt vennie a rendbe való belépéskor, valamint szolgálata során rendszeres időközönként. A képzés témái többek között a következők:

- a visszaélés és a védelmi alapelvek megértése;
- a visszaélés felismerése és bejelentése;
- erkölcsileg megfelelő kísérés és szakmai határok;
- a hatalmi dinamikák kezelése a lelkipásztori környezetben.

A vezetői beosztásban lévők számára speciális képzést kell nyújtani a hatékony felügyelet és elszámoltathatóság érdekében.

2. A világi munkatársak és az önkéntesek képzése

A rend szolgálataiban részt vevő valamennyi világi alkalmazottnak és önkéntesnek védelmi alapképzésen kell részt vennie.

A képzés során foglalkozni kell a következő témákkal:

- gyermekvédelmi jogszabályok és irányelvek;
- a visszaélés jeleinek felismerése;
- bejelentési eljárásrend és a bejelentők védelme;
- biztonságos környezetek kialakítása és fenntartása a szolgálati területeken.

A védelmi képzésen való részvétel feltétele a munkaviszonynak, illetve az önkéntes szolgálatnak.

3. Az ifjúsági vezetők védelmi képzése

Az ifjúsági vezetőknek – beleértve a Kalazancius Mozgalom és más ifjúsági csoportok vezetőit – életkoruknak megfelelő védelmi képzésben kell részesülniük.

A képzés hangsúlyos témaként tárgyalja a társakért vállalt felelősséget, a felnőttek és fiatalok közötti megfelelő interakciókat, valamint az online biztonságot.

C. Speciális képzési programok

1. Traumainformált ellátásra irányuló képzés

A visszaélések áldozataival közvetlenül dolgozó szerzeteseknek és lelkipásztori munkatársaknak traumainformált ellátásra irányuló képzésben kell részesülniük az empátikus és szakszerű támogatás biztosítása érdekében.

A képzést mentálhigiénés szakemberekkel és védelmi szakértőkkel együttműködésben valósítsák meg.

2. A kivizsgálást végzők és a védelmi felelősök képzése

A védelmi bizottságok tagjainak, a vizsgálati csoportoknak és a bejelentések fogadásáért felelős személyeknek emelt szintű képzésben kell részesülniük az alábbi területeken:

- traumaérzékeny interjúk készítése;
- a védelemmel kapcsolatos világi jogi és kánonjogi eljárások;
- erkölcsileg megfelelő döntéshozatal az esetkezelésben;
- titoktartás és a szabályszerű eljárásrend követése.

3. Képzés a digitális és online védelemről

Mivel a digitális kommunikáció egyre nagyobb szerepet kap életünkben, a rend valamennyi tagjának, aki a közösségi médiát vagy az online platformokat használja, digitális védelmi képzésen kell részt vennie.

A képzés témái közé tartoznak:

- a kiberzaklatás és az online kihasználás tudatosítása;
- megfelelő online interakciók a papok, a szerzetesek és a kiskorúak között;
- digitális védelmi problémák bejelentésének mechanizmusai.

D. Folyamatos tanulás és képességfejlesztés

1. Éves továbbképzések

- A piarista szolgálatban részt vevő valamennyi személynek évente kötelező rész vennie védelmi továbbképzésen.
- A képzés tartalmát a védelmi területen jelentkező új kihívások és az aktualizált bevált gyakorlatok fényében kell frissíteni.

2. Védelmi konferenciák és külső tanulás

- A rendnek elő kell segítenie a részvételt nemzetközi védelmi konferenciákon és külső képzési programokon.
- A védelmi szervezetekkel és egyházi szervekkel való együttműködés biztosítsa a nemzetközi bevált gyakorlatok megismerését.

3. Mentori kezdeményezések és kortárs tanulás

- A magasabb rangú szerzetes előjáróknak és védelmi felelősök feladata, hogy iránymutatást adjanak a fiatalabb tagoknak a védelemmel kapcsolatos feladatokról.
- Kortárs tanulócsoportokat kell létrehozni a tapasztalatok megosztása és a védelmi gyakorlatok folyamatos fejlesztése érdekében.

E. A megvalósítás nyomon követése és az előírásoknak való megfelelés

1. Képzés, tanúsítvány és nyilvántartás vezetése
 - A tartományi védelmi bizottság vezessen nyilvántartást mindazokról, akik elvégezték a védelmi képzést.
 - A kötelező képzés teljesítését nyomon kell követni és dokumentálni kell; az előírások be nem tartása a szolgálatból történő felfüggesztést vonhatja maga után.
2. Értékelés és visszajelzés
 - A résztvevőknek értékelő kérdőívet kell kitölteniük a képzésről annak hatékonysága és a fejlesztendő területek felmérése érdekében.
 - Az éves védelmi jelentéseknek tartalmazniuk kell a képzésekről kapott visszajelzéseket annak érdekében, hogy biztosítani tudják a képzés folyamatos relevanciáját és fejlesztését.

IX. A megvalósítás nyomon követése és kiértékelés

A. Bevezetés

A piarista rend elkötelezett amellett, hogy a folyamatos nyomon követés, a kiértékelés és a folyamatos fejlesztés révén a védelem terén a lehető legmagasabb sz tenderdeket tartsa fenn. Ez a fejezet azokat a mechanizmusokat ismerteti, amelyek biztosítják a védelemre vonatkozó szabályok és eljárások folyamatos betartását, a folyamatos átláthatóságot és hatékonyságot. A rendszeres kiértékelési és visszajelzési mechanizmusoknak erősíteniük kell a védelmi kultúrát a rend minden szintjén.

B. Rendszeres auditok és az előírásoknak való megfelelés kiértékelése

1. Belső auditok

Minden tartománynak és helyi védelmi struktúrának évente belső auditot kell végeznie a védelmi szabályok betartásának értékelésére.

A belső auditoknak át kell tekinteniük:

- a teljes személyzet képzésére vonatkozó nyilvántartásokat;
- a védelmi szabályok alkalmazását valamennyi szolgálati területen;
- a bejelentési és válaszméchanizmusok hatékonyságát;
- a kockázatfelméréseket és a kockázatcsökkentő intézkedéseket.

Évente tartományi megfeleléségi jelentést kell küldeni a generális védelmi irodának.

2. Független külső auditok

Négyévente egy független védelmi szakértőnek vagy külső auditáló szervezetnek átfogó védelmi auditot kell lefolytatnia tartományi szinten.

A külső auditnak értékelnie kell:

- a védelemre vonatkozó világi jogszabályokhoz és kánon-jogi előírásokhoz való igazodást;
- a piarista rend védelmi normáinak és ajánlásainak való megfelelést;
- a vezetési és kormányzási struktúrák védelmi hatékonyságát;
- a korábbi auditok ajánlásainak végrehajtását;
- az áldozatközpontú védelmi irányelveket és gyakorlatokat.

Az auditok eredményeit a rend átláthatóság iránti elkötelezettségével összhangban nyilvánosságra kell hozni.

C. Folyamatos kockázatfelmérés

Minden szolgálati területnek rendszeres kockázatfelmérést kell végeznie az újonnan megjelenő és a felmerülő védelmi kockázatok megállapítására.

A kockázatfelmérést be kell építeni a szolgálati tervezésbe és a képzési programokba, hogy a védelem proaktív legyen.

Különös figyelmet kell fordítani:

- a lakójellegű környezetekre (diákotthonok, ifjúsági szállók, növendékházak és idős szerzetesek rendházai);
- a digitális és online jelenlétre;
- a védelmi kihívások kulturális és regionális eltéréseire;
- azokra a helyzetekre, amelyekben a torz hatalmi viszonyok növelik a visszaélés kockázatát;
- a pszichoszociális kockázatokra és a munkatársak védelmét szolgáló támogató struktúrákra.

D. Visszajelzések a folyamatos fejlesztéshez

1. A visszajelzési csatornák védelme

Bizalmas visszajelzési és panaszbejelentési mechanizmusoknak kell rendelkezésre állniuk az alábbi személyek számára:

- a rend gondoskodására bízott gyermekek és fiatalok;
- a védelmi törekvésekben részt vevő szervezetek, munkatársak és önkéntesek;
- a szülők, a gondviselők és a helyi közösségek.

Minden tartománynak anonim bejelentési felületeket kell létrehoznia a védelmi aggályok és a szabályokra vonatkozó javaslatok jelzésére.

2. Éves felülvizsgálati ülések

A tartomány védelmi bizottságának évente felülvizsgálati ülést kell tartania az alábbi célokból:

- a védelmi kihívások és a bevált gyakorlatok megvitatása;
- a védelmi kezdeményezések hatékonyságának értékelése;
- a kulcsfontosságú fejlesztési területek meghatározása.

A megállapításokat és határozatokat a tartományfőnökön keresztül be kell nyújtani a generálisi védelmi irodának.

Az egységesség és a teljesség elősegítése érdekében a generálisi védelmi iroda egységes jelentési űrlapot vagy kérdőívet bocsát rendelkezésre, amelyet minden tartománynak alkalmaznia kell a beszámolók elkészítésekor.

E. A szabályok folyamatos felülvizsgálata és aktualizálása

A védelmi szabályokat minden káptalani ciklusban felül kell vizsgálni és aktualizálni kell annak érdekében, hogy összhangban maradjanak a hatályos jogszabályokkal, az intézményi törekvésekkel és a bevált gyakorlatokkal:

- gyermekvédelmi világi jogi és kánonjogi aktualizálások;
- a korábbi védelmi esetekből és vizsgálatokból levont tanulságok;
- a nemzetközi védelmi szervezetek bevált gyakorlatai;
- az áldozatok hozzájárulása a szabályok kidolgozásához;
- az újonnan felmerülő védelmi kockázatok értékelése.

Rendkívüli frissítésekre is sor kerülhet, ha a világi vagy az egyházi jogszabályokban jelentős változások történnek.

A generálisi védelmi iroda felelős a frissített védelmi szabályok jóváhagyásáért és azok valamennyi tartományban történő közzétételéért.

F. A generálisi védelmi Iroda szerepe a felügyeletben

A generálisi védelmi irodának az alábbi feladatokat kell ellátnia:

- a tartományok védelmi jelentéseinek összegyűjtése az elszámoltathatóság biztosítása érdekében;
- stratégiai ajánlások megfogalmazása a védelmi fejlesztésekre;
- a védelemmel kapcsolatos képzés és felügyelet elősegítése a rend egészében;
- annak biztosítása, hogy a tartományok megfeleljenek a világszerte általánosan elfogadott védelmi sztenderdeknek és az egyház irányelveinek;
- olyan tanulási rendszer kidolgozása, amely a védelmi ismereteket beépíti a folyamatos képzés programjaiba;
- nem bizalmas védelmi jelentések közzététele az intézményi átláthatóság és elszámoltathatóság erősítése érdekében.

X. Válságkezelés és kommunikáció

A. Bevezetés

A piarista rend elismeri a gyors, átlátható és felelős válságkezelés fontosságát a védelmi helyzetek kezelésében. Minden válsághelyzetet – jellegétől függetlenül – védelmi szempontból kell értékelni, biztosítva, hogy a kiskorúak és a kiszolgáltatott felnőttek védelme minden válságkezelési válasz elsődleges prioritása maradjon. Ez a fejezet meghatározza a védelemmel kapcsolatos válságok kezelésének eljárásait, biztosítva az összehangolt választ, amely az áldozatokat helyezi előtérbe, védi a vizsgálatok tisztaságát és pártatlanságát, és megőrzi az intézmény hitelességét.

B. A válságok és kezelésük osztályozása

1 Válságkezelési szintek

A strukturált válasz biztosítása érdekében a válsághelyzeteket három szint szerint határozzuk meg:

- Helyi szint (1. szint): olyan válságok, amelyek konkrét intézményeket érintenek (pl. iskolák, plébániák, ifjúsági központok).
- Tartományi szint (2. szint): olyan válságok, amelyek egy tartományon belül több közösséget vagy szolgálatot érintenek.
- Rendi szint (3. szint): nemzetközi vagy az egész rendet érintő következményekkel járó válságok, amelyek a generális védelmi iroda koordinációját igénylik.

A válaszmechanizmust a válság szintjéhez kell igazítani, biztosítva a megfelelő és arányos beavatkozást.

2. Válságtípusok

Az alábbi kategóriák segítenek a válság jellegének és a megfelelő válasznak a meghatározásában:

- Természeti válságok: balesetek, természeti katasztrófák vagy előre nem látható vészhelyzetek, amelyek a védelmet érintik.
- Technológiai válságok: kiberbiztonsági incidensek, adat-szivárgások vagy az információs rendszerek védelmének hiányosságai.
- Konfrontációs válságok: tiltakozások, a renden kívülről érkező szervezett fellépések vagy a rend jó hírnevét érintő kihívások.
- Rosszindulatú cselekményekből fakadó válságok: külső bűncselekmények, például kibertámadások, zsarolás vagy célzott rágalmozás.
- Szervezeti visszaélésekből fakadó válságok: intézményi hiányosságok, a védelem elmulasztása vagy a szabályok be nem tartása.
- Egyéni visszaélésekből fakadó válságok: a szerzetesek, a munkatársak vagy az önkéntesek által elkövetett visszaélések, pénzügyi csalás vagy etikai vétségek.

A válságok szintjei és kategóriái határozzák meg a megfelelő reagálási és a magasabb szintre emelésre vonatkozó eljárásokat.

3. Válságkezelő csoportok

- Minden tartománynak fel kell állítania egy válságkezelő csoportot, amely a védelemmel kapcsolatos válsághelyzetek kezeléséért felel.
- A válságkezelő csoportnak kötelezően tagja:
 - ▶ a tartomány védelmi koordinátora;
 - ▶ egy kánonjogi vagy jogi szakértő;
 - ▶ egy képzett kommunikációs szakember;
 - ▶ a pszichológiai vagy lelkipásztori gondoskodás egy képviselője.

- Az adott eset jellegétől függően további tagok is bevonhatók, például pedagógus, a szerzetesközösség tagja vagy külső védelmi szakértő.
- Szükség esetén a generálisi védelmi iroda felügyeli a nemzetközi válságkezelési válaszok koordinációját.

4. Azonnali cselekvési terv

Védelmi bejelentés beérkezésekor vagy válsághelyzet előállásakor a válságkezelő csoport feladata:

- Az áldozat, a megvádolt személy és minden más, a helyzet által potenciálisan érintett személy azonnali biztonságának biztosítása, beleértve a bejelentést tevőket és az eljárásban érintetteket is.
- A válságkezelési eljárásrendek életbe léptetése, beleértve az illetékes világi és egyházi hatóságok tájékoztatását.
- Világos belső kommunikációs csatornák kialakítása az információáramlás kezelésére.
- Traumainformált szemléletű lelkipásztori és pszichológiai támogatás biztosítása az érintett személyek számára.

C. Belső és külső kommunikációs eljárásrendek

1. Belső kommunikáció

- A válsághelyzetekről belső jelentéseket kell készíteni az illetékes vezetők és védelmi felelősök számára.
- Az információkat elkülönítetten kell kezelni a jogosulatlan nyilvánosságra hozatal elkerülése érdekében.
- A védelmi bizottságoknak együtt kell működniük a válságkezelő csoportokkal az információcsere érdekében.

2. Külső kommunikáció

- A rend hivatalos szóvivője felelős a külső nyilatkozatokért.
- A nyilatkozatoknak világosnak és egyértelműnek kell lenniük, valamint tiszteletben kell tartaniuk a bizalmas adatokat.

- Az egyértelmű üzeneteknek közvetíteniük kell:
 - ▶ a rend elkötelezettségét a személyek védelme iránt;
 - ▶ azokat az intézkedéseket, amelyeket a helyzet kezelése érdekében tesznek;
 - ▶ az áldozatok és az érintett felek számára a támogatás igénybeviteléhez szükséges elérhetőségeket.

D. Együttműködés a világi és egyházi hatóságokkal

1. Bejelentés a világi hatóságok felé
 - A jogszabály által előírt esetekben minden védelmi válságot jelenteni kell a helyi rendvédelmi szerveknek vagy gyermekvédelmi hatóságoknak.
 - Biztosítani kell az együttműködést a vizsgálatot végzőkkel, ugyanakkor védeni kell valamennyi érintett jogait.
2. A kánoni előírások betartása
 - A papokat vagy szerzeteseket érintő ügyekben a *Vos estis lux mundi* apostoli levél rendelkezései és a Szentszék egyéb irányelvei szerint kell eljárni.
 - A beavatkozást igénylő esetben az egész rendet érintő esetekről tájékoztatni kell a generális atyát és a generálisi védelmi irodát.

E. Kapcsolattartás a médiával és nyilvános nyilatkozatok

1. A közvéleményben kialakuló kép kezelése
 - A rendnek proaktívan kell kapcsolatba lépnie a médiával a félretájékoztatás és a találgatások elkerülése érdekében.
 - A kommunikációs csapatok feladata:
 - ▶ előre jóváhagyott mintaválaszok megfogalmazása;
 - ▶ a megkeresések gyors és professzionális megválaszolása;

- ▶ frissített tájékoztatás közzététele, csak akkor, ha ellenőrzött információk állnak rendelkezésre;
- ▶ azon üzeneteket előtérbe helyezése, amelyek hangsúlyozzák a rend elkötelezettségét a biztonságos környezetek megteremtése, az áldozatok védelme és az intézményi elszámoltathatóság iránt, nem pedig kizárólag a reputációkezelésre összpontosítanak.

2. Közösségi média és digitális reagálás

- A hivatalos nyilatkozatoknak minden digitális platformon következetesnek kell lenniük.
- Monitorozó eszközöket kell használni a közvélemény alakulásának figyelemmel kísérésére és a felmerülő aggályok kezelésére.
- Egyetlen rendtag, alkalmazott, pedagógus vagy önkéntes sem tehet önálló nyilatkozatot a kommunikációs csapat előzetes engedélye nélkül.
- A digitális kommunikációs stratégiáknak biztosítaniuk kell, hogy az üzenetek a védelmi átláthatóságot, az áldozatok támogatását és az intézményi elszámoltathatóságot tükrözzék.

F. Az áldozatok és az érintett közösségek támogatása

1. Pszichológiai és lelkipásztori támogatás

- Az áldozatok és családjaik számára azonnali hozzáférést kell biztosítani traumainformált szemléletű ellátáshoz.
- Az érintett közösségekben sajátos lelkipásztori kísérő-programokat kell felajánlani.

2. Folyamatos kommunikáció az áldozatokkal

- Az áldozatokat és családjaikat időben tájékoztatni kell az ügy előrehaladásáról és az elérhető támogatási lehetőségekről.

- Biztosítani kell a bizalmas információk védelmét, ugyanakkor garantálni kell az intézményi intézkedések teljes átláthatóságát.

G. Válságkezelési bizottságok és válság utáni értékelés

1. Válságkezelési bizottságok

- Minden tartománynak létre kell hoznia egy válságkezelési bizottságot, amely a 2. vagy 3. szintű súlyos válságok felügyeletéért felel.
- A válságkezelési bizottság összetétele:
 - ▶ a nagyobb előljáró vagy az általa kijelölt vezető;
 - ▶ a gyermekvédelmi felelős;
 - ▶ egy kommunikációs felelős a külső üzenetek kezelésére;
 - ▶ egy jogi szakértő a világi és egyházi jogszabályoknak való megfelelés biztosítására;
 - ▶ szükség szerint további védelmi szakember és pszichológiai segítséget nyújtó szakember.
- A válságkezelési bizottság biztosítja, hogy a válságkezelés a bevált gyakorlatok szerint történjen, egyben fenntartja az átláthatóságot és az erkölcsi elszámoltathatóságot.

2. Válság utáni felülvizsgálat

- Minden válságot formális felülvizsgálatnak kell alávetni a válasz hatékonyságának értékelése érdekében.
- A jelentésekben meg kell fogalmazni a levont tanulságokat és a szabályok fejlesztendő területeit.

3. A válsághelyzetben alkalmazandó eljárásrendek frissítése

- A válságkezelési eljárásrendeket évente felül kell vizsgálni.

- A fejlesztéseket be kell építeni a képzési programokba és a védelmi szabályokba.

XI. Az áldozatok és a megvádolt személyek támogatása

A. Bevezetés

A piarista rend elkötelezett amellett, hogy együttérző, igazságos és hatékony támogatást biztosítson a visszaélések áldozatai számára, miközben védi a megvádolt személyek jogait. Ez a fejezet bemutatja a védelemmel kapcsolatos ügyekben érintettek lelkipásztori, pszichológiai és jogi támogatásának eljárásrendjeit.

B. Az áldozatok támogatása

1. Személyre szabott biztonsági tervek az áldozatok számára
 - Azoknak az áldozatoknak, akik a rend intézményeiben maradnak, egyéni biztonsági tervet kell biztosítani védelmük és jóllétük érdekében.
 - A biztonsági terveknek tartalmazniuk kell:
 - ▶ az áldozat és a megvádolt személy közötti kapcsolat korlátozását, amennyiben ez indokolt;
 - ▶ egy kijelölt védelmi kapcsolattartót a folyamatos támogatás biztosítására;
 - ▶ mentálhigiénés, jogi és lelkipásztori segítséget;
 - ▶ fizikai biztonsági intézkedéseket, beleértve az áthelyezést is, ha szükséges;
 - ▶ közösségi mediációs és kiengesztelődési intézkedéseket, adott esetben.
2. Azonnali és hosszú távú ellátás
 - Az áldozatok számára biztosítani vagy felajánlani kell az azonnali pszichológiai, jogi és lelkipásztori támogatást.

- Az áldozatokkal való minden kapcsolatban traumainformált szemléletnek kell érvényesülnie, hogy biztosított legyen az érzékenység, a tisztelet és a megerősítés.
 - Az áldozatok ellátási terveit személyre szabottan kell kialakítani, elismerve minden áldozat egyedi tapasztalatait és szükségleteit.
 - Szükség esetén pénzügyi támogatást kell nyújtani a terápiához és a jogi segítséghez.
 - Külső védelmi szakembereket kell bevonni az áldozatok támogatási folyamatainak felügyeletére.
3. Titoktartás és magánélet
- Minden támogató tevékenységnek szigorú titoktartást kell biztosítania az áldozatok magánéletének és méltóságának védelme érdekében.
 - Az áldozatok vizsgálatokban való részvételének önkéntesnek, mindenfajta kényszertől mentesnek kell lennie.
 - Az intézményi válaszoknak kerülniük kell az újratraumatisztálást, és biztosítaniuk kell, hogy az áldozatokat ne kényszerítsék vallomásuk nyilvánosságra hozatalára.
4. Lelki és közösségi gyógyulás
- Azok az áldozatok, akik lelkipásztori kísérést keresnek, együttérző és előítéletektől mentes lelki gondozásban részesüljenek.
 - A visszaélések által érintett közösségek számára lelkipásztori támogatást kell biztosítani a gyógyulás és a kiengeztelődés előmozdítására.
 - Különös figyelmet kell fordítani azokra az áldozatokra, akik szerzetes közösségek tagjai, biztosítva számukra, hogy továbbra is a közösséghez tartozónak érezzék magukat.

C. A megvádolt személyek támogatása

1. Biztonsági tervek a vizsgálat alatt álló megvádolt személyek számára

- Ha a megvádolt személy a vizsgálat ideje alatt a közönségben marad, részletes biztonsági tervet kell kidolgozni a védelmi szabályok betartásának és minden érintett védelmének biztosítására.
 - A biztonsági tervnek tartalmaznia kell:
 - ▶ a kiskorúakkal és a kiszolgáltató személyekkel való kapcsolat korlátozását;
 - ▶ felügyelt szolgálati feladatokat vagy az aktív szolgálatból való ideiglenes felfüggesztést;
 - ▶ hozzáférést jogi tanácsadáshoz, lelkipásztori támogatáshoz és pszichológiai segítséghez;
 - ▶ az elrendelt korlátozások rendszeres felülvizsgálatát a vizsgálat előrehaladásának függvényében.
2. Az ártatlanság vétele
- A megvádolt személyek jogait tiszteletben kell tartani, biztosítva a szabályszerű eljárást és a tisztességtelen bánásmóddal szembeni védelmet.
 - Egyetlen megvádolt személy sem kezelhető bűnösnek, és nem alkalmazható vele szemben büntető jellegű intézkedés mindaddig, amíg a vizsgálat le nem zárul.
3. Azonnali intézkedések a megvádolt személlyel kapcsolatban
- Amennyiben a vád kivizsgálást igényel, a megvádolt személy ideiglenes adminisztratív szabadságra helyezhető a szabályszerű eljárás lefolytatásának idejére.
 - A megvádolt személynek biztosítani kell a jogi képviselőhez és a lelkipásztori támogatáshoz való hozzáférést.
 - Amennyiben a szolgálatból felfüggesztik, a megvádolt személy számára ideiglenes alternatív feladatokra vonatkozó iránymutatást kell nyújtani, jóllétének megőrzése érdekében.
4. Kánonjogi és világi jogi képviselőt

- Az egyházi személyeket érintő ügyekben a *Vos estis lux mundi* apostoli levél rendelkezéseivel összhangban kánonjogi tanácsadást kell biztosítani.
- A megvádolt személyt tájékoztatni kell jogairól mind a világi jog, mind az egyházjog szerint.
- Az alkalmazott korlátozásoknak arányosnak kell lenniük, és rendszeres felülvizsgálat tárgyát kell képezniük.

D. Intézményi kötelezettségek

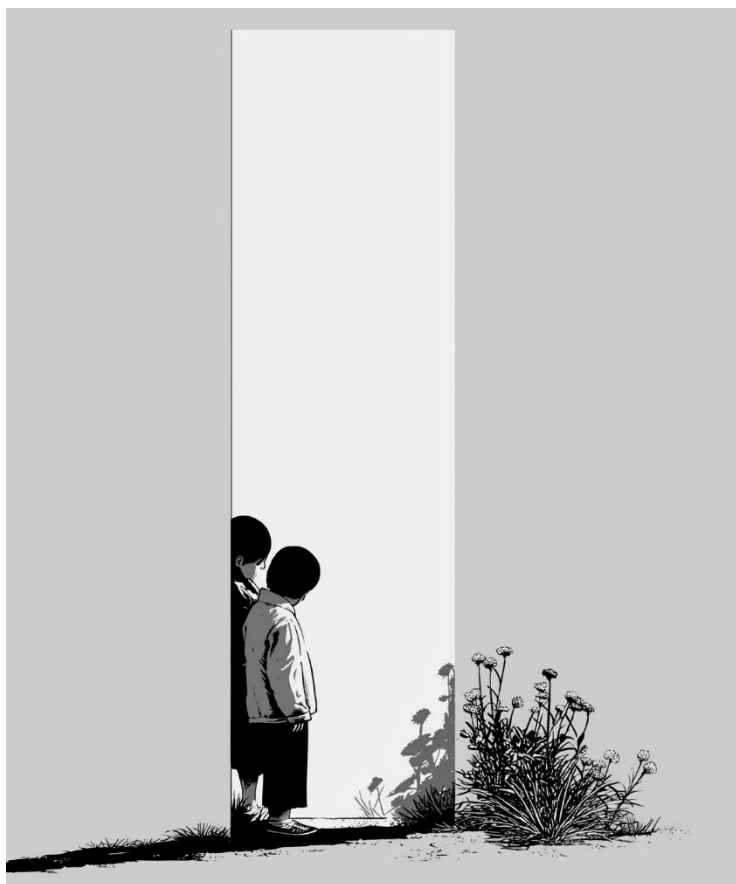
1. A védelmi tevékenység felügyelete és felülvizsgálata
 - Minden tartományi védelmi bizottságnak felügyelnie kell az áldozatoknak és a megvádolt személyeknek nyújtott támogató szolgáltatásokat, biztosítva a bevált gyakorlatok és az előírásoknak való megfelelés érvényesülését.
 - A bizottság feladata továbbá, hogy elősegítse a helyi kompetenciák fejlesztését, és képzést biztosítson olyan területeken, mint a helyreállító (resztoratív) gyakorlatok és a traumainformált szemléletű ellátás.
 - A generálisi védelmi irodának rendszeresen értékelnie kell az áldozatok ellátását szolgáló programokat.
2. A megtorlás tilalma és védelem a károkozással szemben
 - Az áldozatokat és a bejelentőket védeni kell minden megtorlással, megfélemlítéssel vagy kirekesztéssel szemben.
 - A megvádolt személyt védeni kell a megalapozatlan vádakkal és az indokolatlan nyilvános vizsgálódással szemben mindaddig, amíg a szabályszerű eljárás le nem zárul.
 - A médiával való kapcsolattartás során biztosítani kell mind az áldozatok, mind a megvádolt személyek tisztesség és méltóságteljes bemutatását.

E. Helyreállító igazságszolgáltatás és közösségi gyógyulás

1. A párbeszéd és a gyógyulás elősegítése

- Adott esetben, ha az áldozat igényli, helyreállító igazság-szolgáltatási folyamatokat kell felkínálni a gyógyító párbeszéd elősegítésére.
 - A helyreállító találkozókat képzett mediátoroknak kell felügyelniük, biztosítva az érzelmi biztonságot és a kölcsönös tiszteletet.
 - A kiengesztelődési kezdeményezéseknek a lelki és közösségi gyógyulásra kell összpontosítaniuk, mindenfajta kényszer és nyomásgyakorlás nélkül.
2. Hosszú távú biztonsági tervek a bűnösnek talált elkövetők számára
- Ha egy személyt bűnösnek találnak, de továbbra is egyházi környezetben marad (például laicizált klerikus, aki szerzetes közösségben él, vagy olyan világi személy, aki valamely szolgálati körben marad), állandó biztonsági tervet kell bevezetni a kockázatok megelőzésére.
 - A biztonsági tervnek tartalmaznia kell:
 - ▶ a végleges kizárást a szolgálatból vagy a kiskorúak felletti bármilyen hatáskörből;
 - ▶ folyamatos felügyeletet és felelősségre vonást biztosító intézkedéseket;
 - ▶ annak tilalmát, hogy felügyelet nélküli kapcsolata legyen kiskorúakkal vagy kiszolgáltatott felnőttekkel;
 - a védelmi felelősök által végzett rendszeres kockázatfelmérést.
3. A megvádolt személyek reintegrációja
- Amennyiben egy megvádolt személyt minden vádpont alól felmentenek, intézkedéseket kell hozni jó hírnevének helyreállítására és a szolgálatba való visszavételére.
 - Amennyiben korlátozásokat szabnak ki, a reintegrációs törekvéseknek összhangban kell állniuk a rehabilitációval, a lelkipásztori kíséréssel és a védelem bevált gyakorlatáival.

- A bűnösnek talált személyeket felelősségre kell vonni, biztosítva, hogy a védelem elvei teljes átláthatósággal érvényesüljenek.

XII. Függelék: Alapfogalmak, kánonjogi referenciadokumentumok és mintaszövegek

A. Alapfogalmak

A védelemmel kapcsolatos szabályok egyértelműsége és egysége érdekében az alábbiakban a dokumentumban használt alapfogalmak meghatározását nyújtjuk:

- *Áldozatközpontú megközelítés:* Olyan szemlélet és keretrendszer, amely biztosítja, hogy a védelmi válaszok középpontjában az áldozatok szükségletei, jólléte és jogai álljanak.
- *Átláthatóság:* Nyílt kommunikáció és világos tájékoztatási struktúrák a védelmi gyakorlatok (*safeguarding*) megbízhatóságának biztosítása érdekében.
- *Elszámoltathatóság:* A személyek és intézmények felelőssége annak biztosításáért, hogy a védelmi elvek érvényesüljenek, és hogy a döntéshozatal átlátható legyen.
- *Gyermekvédelem:* Olyan irányelvek, szabályok és gyakorlatok összessége, amelyek célja a gyermekek megóvása a bántalmazástól, a visszaéléstől, a kihasználástól.
- *Helyreállító igazságszolgáltatás:* Kiengesztelődést célzó megközelítés, mely az áldozatok gyógyulását, az elkövetők felelősségvállalását és az érintett közösségekben a bizalom helyreállítását hangsúlyozza.
- *Kánonjogi vizsgálat:* Az egyházon belüli formális eljárás, amelynek célja a klerikusokat vagy szerzeteseket érintő vádak kivizsgálása az egyházjog szerint.
- *Kiszolgáltatót felnőtt:* A kánonjogi összhang és az egyház egyetemes jogának való megfelelés érdekében a rend a *Vos estis lux mundi* apostoli levél meghatározását (1. cikk,

2. §. b) alkalmazza, amely szerint kiszolgáltatott személynek minősül „minden olyan személy, aki betegség, testi vagy pszichés fogyatékoság, illetve személyes szabadságtól való megfosztottság állapotában van, és akinek ez ténylegesen – akár csak alkalmilag is – korlátozza azt a képességét, hogy értsen és akarjon, illetve hogy ellenálljon az esetleges bántalmazásnak”. Ezenkívül a szélesebb körű lelkipásztori alkalmazás és a rend különböző szolgálataiban szükséges megfelelő kockázatfelmérés érdekében a piarista rend elismeri, hogy a kiszolgáltatottság lehet helyzettől vagy környezettől függő is. Ezért a védelmi intézkedések szem előtt tartják azokat a felnőtteket is, akik kiszolgáltatottá válhatnak olyan tényezők miatt, mint a jelentős érzelmi megterhelés, a társadalmi elszigeteltség, az anyagi függés, korábbi traumák hatásai vagy az intézményi, illetve a lelkipásztori kapcsolatokban fennálló jelentősen torz hatalmi viszonyok. Ezeket a tényezőket figyelembe kell venni a kockázatfelmérések során és a megelőző védelmi intézkedések alkalmazásakor.

- *Klerikalizmus*: Az az egyházon belüli szemléletmód, amely a papság kiváltságait az emberek – különösen a kiskorúak és a kiszolgáltatott felnőttek – védelme elé helyezi.
- *Kötelező bejelentés*: A gyanított vagy tényleges visszaélések világi és egyházi hatóságok felé történő jelentésének jogi kötelezettsége.
- *Közzétett auditjelentések*: A független külső auditok összefoglalói, melyek tartalmazzák a főbb ajánlásokat, a cselekvési terveket, és amelyek a rendtagok és az érintett felek számára belső kommunikációs csatornákon keresztül elérhetővé válnak. A teljes jelentést a generálsi kongregáció kapja meg. A folyamatnak tiszteletben kell tartania a konkrét ügyekre és személyekre vonatkozó titoktartás kötelezettségét.
- *Tényfeltáró vizsgálati folyamat*: Strukturált vizsgálati eljárás, amelyet a védelmi ügyekben a vádak hitelességének megállapítására alkalmaznak.

- *Titoktartás:* Az az erkölcsi kötelezettség, amely a bizalmas információk védelmét írja elő, miközben biztosítja a védelemmel kapcsolatos ügyek megfelelő bemutatását.
- *Védelmi bizottság:* A rend azon szerve, amely a védelmi szabályok felügyeletéért és érvényesítéséért felel helyi, tartományi és rendi szinten.
- *Visszaélés:* Minden olyan cselekmény vagy magatartás, amely fizikai, érzelmi, pszichológiai, szexuális vagy lelki kárt okoz egy személynek, különösen kiskorúaknak vagy kiszolgáltatott felnőtteknek.

B. Kánonjogi és egyházi referenciadokumentumok

A piarista rend védelmi szabályai összhangban állnak az egyház kulcsfontosságú dokumentumaival és a nemzetközi iránymutatásokkal, többek között az alábbiakkal:

1. *Vos estis lux mundi* (2023. március 25.) – Ferenc pápa apostoli levele, amely meghatározza a visszaélések bejelentésének eljárásait, valamint biztosítja az elszámoltathatóságot az egyházon belüli. Megjelenésekor hatályát veszítette 2019. május 7-én megjelent, hasonló című apostoli levél. (katolikus.hu/dokumentumtar/)
2. *Egyházi törvénykönyv (Codex Iuris Canonici, 1983)* – A kiskorúak védelmével, a visszaélések kivizsgálásával és a papságra vonatkozó fegyelmi intézkedésekkel kapcsolatos részek. (Utolsó magyar nyelvű változata, amely a 2023-as frissítést is tartalmazza: torvenykonv.katolikus.hu)
3. A Gyermekvédelmi Pápai Bizottság iránymutatásai (Pontificia Commissione per la Tutela dei Minori) – Ajánlások a szerzetes közösségekben alkalmazandó védelmi gyakorlatokra. (vatican.va)
4. *Tutelam dignitatis* (2023) – Aktualizált szentszéki normák a visszaélések eseteiben alkalmazandó fegyelmi eljárásokhoz. (vatican.va)

5. *Gyermekjogi egyezmény* (1989) – Nemzetközi emberi jogi szerződés, mely elismeri a gyermekeket megillető jogokat és védelmet. Az ENSZ közgyűlése 1989. november 20-án fogadta el, Magyarországon az 1991. évi LXIV. tv. hirdette ki. (unicef.hu, njt.hu)
6. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének iránymutatásai a bűncselekmények gyermekáldozatait és tanúit érintő igazságszolgáltatásról (*UN Guidelines on Justice in Matters Involving Child Victims and Witnesses of Crime*, 2005) – Bevált gyakorlatok a visszaélés eseteinek érzékeny és méltányos kezelésére.

C. Mintaszövegek esetbejelentéshez, hozzájáruló nyilatkozathoz, nyilvános közleményekhez, titoktartási nyilatkozatokhoz

1. Esetbejelentő űrlap

Célja: A védelemmel kapcsolatos vádak, aggályok vagy esetek rendezett formában történő rögzítése.

[Mintaszöveg]

- A bejelentő neve: _____
 - A bejelentés dátuma és időpontja: _____
 - Intézmény: _____
 - Helység: _____
 - Az aggály jellege: _____
 - Az áldozat neve (ha ismert): _____
 - Az eset ismertetése: _____
 - Megtett azonnali intézkedések: _____
 - A bejelentést fogadó személy neve: _____
 - Aláírás: _____
2. Hozzájáruló nyilatkozat védelemmel kapcsolatos meghallgatásokhoz

Cél: A védelmi eljárásban érintett személy, illetve szükség esetén szülője, törvényes képviselője vagy intézményi felelőse tájékoztatás utáni beleegyezésének megszerzése.

[Mintaszöveg]

- Én, [teljes név], önként vállalom, hogy részt veszek a [védelmi bizottság/felelős] által végzett védelmi vizsgálatban.
 - Tudomásul veszem, hogy az általam megadott információkat bizalmasan kezelik, és kizárólag védelmi célokra használják fel.
 - Tudatában vagyok annak, hogy jogom van megtagadni a kérdések megválaszolását, illetve bármikor megszakítani részvételemet.
 - A résztvevő aláírása: _____
 - Dátum: _____
3. Nyilvános nyilatkozat mintája védelemmel kapcsolatos vádakra adott válaszként

Cél: A védelmi ügyekkel kapcsolatos hivatalos kommunikáció átláthatóságának és egységességének biztosítása.

[Mintanyilatkozat]

A piarista rend ismételten kijelenti, hogy elkötelezett minden gondjaira bízott személy méltóságának és jóllétének védelme iránt. A védelemmel kapcsolatos minden aggályt komolyan veszünk. Világos szabályokat vezettünk be annak érdekében, hogy a megfogalmazott vádakat felelősségteljesen kezeljük. Bátorítunk mindenkit, hogy ha helytelen magatartásról tudomása van, forduljon védelmi bizottságunkhoz vagy az illetékes világi hatóságokhoz. Továbbra is együttműködünk minden egyházi és világi vizsgálattal, emellett biztosítjuk, hogy az áldozatok megkapják a szükséges támogatást és védelmet.

4. Titoktartási kötelezettségre vonatkozó nyilatkozat

Cél: A védelmi eljárásokban részt vevő valamennyi személynek – beleértve a bizottsági tagokat, külső tanácsadókat vagy az érzékeny információkhoz hozzáférő munkatársakat – ti-

toktartási nyilatkozatot kell aláírnia. Ez biztosítja az áldozatok és a megvádolt személyek védelmét, valamint a vizsgálati folyamat tisztaságát.

[Mintaszöveg a titoktartási nyilatkozatra]

TITOKTARTÁSI NYILATKOZAT

Alulírott (teljes név) kötelezettséget vállalok arra, hogy szigorúan titkot tartok minden olyan információval kapcsolatban, amely a piarista renden belül zajló védelmi eljárásokban való részvételem során tudomásomra jut, vagy illetve amely ezen eljárások keretében kerül kezelésre. Ez a kötelezettség kiterjed minden személyes adatra, az ügyek részleteire és az intézményi eljárásokra.

Aláírás: _____

Dátum: _____

XIII. Függelék: Az előmozdítani kívánt személy és kultúra

A. A személy átfogó szemlélete

A védelem (*safeguarding*) nem csupán a bántalmazás, a megkárosítás elleni védelmet jelenti, hanem olyan egészséges, felelős és erkölcsös személyek formálását, akik pozitívan hozzájárulnak közösségeik életéhez. Az igazi védelem kialakítja az emberekben az önmaguk és mások megóvásához szükséges készségeket, tudatosságot és bizalmat. A piarista rend olyan személyt képzel el, aki:

- *Szabad*, az igazsággal és a valósággal való találkozás és ezek elfogadása által. „Az igazság szabaddá tesz benneteket” (Jn 8,32). A szabadság ebben az összefüggésben magában foglalja annak képességét is, hogy az ember felismerje, megkérdőjelezze a visszaélészerű vagy manipulatív helyzeteket, és hogy ellenálljon nekik.
- *Cselekvőképese*, aki aktívan hozza meg életének döntéseit és aktívan alakítja környezetét; nem marad passzív az igazságtalansággal szemben, és önmagában, valamint másokban is a felelősségvállalást erősíti.
- *Felelősséget vállal életéért*, nem engedi, hogy a körülmények vagy mások áldozatává váljon, hanem aktívan törekszik saját érettségének és ellenálló képességének fejlesztésére. Felelősséget vállal tetteiért, és kezdeményező magatartást alakít ki a védelem területén.
- *Asszertív*, képes az igazság kimondására, mások figyelmes meghallgatására, az együttműködésre és az empátikus kapcsolatteremtésre. Az asszertivitás elengedhetetlen ahhoz, hogy olyan környezet jöjjön létre, ahol a védelemmel kapcsolatos aggályok félelem nélkül megfogalmazhatók.

- *Kész tanulni*, kritikusan gondolkodik, képes felismerni a manipulációt és a rejtett szándékokat, kíváncsi, érdeklődő és nyitott a rácsodálkozásra. Ez a nyitottság elősegíti az éberség kultúráját és a védelemmel kapcsolatos folyamatos tanulást.
- *Felismeri és enyhíteni igyekszik a kiszolgáltatottságot*, megértve, hogy az gyakran társadalmi és strukturális tényezők következménye. Igyekszik ezeket a körülményeket – ahol csak lehetséges – mérsékelni, csökkenteni vagy megszüntetni, különösen a leginkább veszélyeztetettek esetében.
- *Kiegyensúlyozott és fenntartható életet él*, törődik egészségével, képes a megújulásra és az újrakezdésre, figyel környezetére, elkötelezett a családjá és/vagy közössége iránt.
- *Integrált személy*, aki képes párbeszédben élni önmagával, Istennel, másokkal és környezetével.
- *Érzelmileg érett*, képes szabadon, egyetemlegesen és önzetlenül szeretetet adni és befogadni, elkerülve az érzelmi függőségeket, amelyek kiszolgáltatottá tehetik.
- *Képes olyan döntéseket hozni kapcsolataiban*, amelyek összhangban állnak hivatásával és megszenteltségével, világos határokat húzva és személyes felelősséget vállalva.

B. Az átalakítani és felépíteni kívánt kultúra

1. A diszfunkcionális kultúra kockázatainak felismerése

A védelem kultúrája nem magától értődő, hanem aktívan építendő. Elismerjük, hogy bizonyos kulturális tendenciák visszaélésekre lehetőséget adó környezeteket hozhatnak létre:

- *az erőszakos kultúra*, ahol az agresszió, a kényszerítés vagy a megfélemlítés uralja az interperszonális dinamikákat;
- *a klerikális kultúra*, ahol a hierarchikus hatalom nincs ellenőrizve, sem megkérdőjelezve;

- a *zárt kultúra*, „gettómentalitással”, mely a kívülállókat fenyegetésnek tekinti;
- a *megosztó kultúra*, amely „mi és ők” dinamikát hoz létre a belsők és a külsők között.

Olyan kultúra, amelyben az egyén nem számít: akár azért, mert a struktúrák túlságosan tekintélyelvűek (az embereknek nincs beleszólásuk a döntéshozatalba, a kiskorúak és a munkatársak érdekei háttérbe szorulnak), akár azért, mert az intézmények túlságosan gyengék (nincsenek világos szabályok, a vezetés nem hatékony, hiányzik a visszajelzés, és az intézményi cél nem egyértelmű).

2. A védelem kultúrájának felépítése

E kockázatok ellensúlyozására elkötelezzük magunkat a nyitottság, az átláthatóság és az elszámoltathatóság kultúrájának ápolása mellett. Az a szervezeti kultúra, amelyet fel kívánunk építeni, olyan kultúra, amelyben:

- Előmozdítják a részvételt, és az emberek aktívan részt vesznek az intézmény alakításában.
- Értékként jelenik meg a reflexió, és minden tagot arra biztatnak, hogy érdemi párbeszédekben vegyen részt.
- Őszintén szembenéznek az emberi életre, a kapcsolatokra, a nevelésre vonatkozó nehéz és fontos kérdésekkel.
- Az emberek látóköre kitágul, az azonnali és felszínes szempontokon túlra, elősegítve a mély szellemi és lelki elköteleződést.
- A világos struktúrák és a meghatározott szerepek rendezett, együttműködő és felelős intézményt hoznak létre, amelyben a csapatmunka, az építő kritika és a nyílt párbeszéd egyaránt teret kap.
- A kiszolgáltatottságot aktívan kezelik, ügyelve arra, hogy az intézményi és társadalmi struktúrák ne teremtsenek túlzott kockázatot az egyének számára, különösen a kiskorúak és a peremre szorultak esetében.

- A védelem folyamatos munka, amelyet a reflexió és a változó viszonyokhoz való alkalmazkodás révén rendszeresen felülvizsgálunk és fejlesztünk.

C. Kezelendő kockázati tényezők

Annak érdekében, hogy valódi védelmi kultúrát alakítsunk ki, ébernek kell maradnunk azokkal a kockázati tényezőkkel szemben, amelyek veszélyeztethetik küldetésünket:

1. A zárt rendszerek kockázatai

- kábítószer- vagy alkoholfogyasztás a közösségekben belül
- elmosódott szerepek, ahol a személyes és strukturális függőségek miatt az egészséges határok nem egyértelműek
- szexualizált légkör, mely torzítja a megfelelő kapcsolati dinamikákat
- a személyes és szakmai terek összekeverése, ami a magánszféra és az identitásfejlődés hiányához vezet
- kollektív identitás, mely elnyomja az egyéni autonómiát és a személyes fejlődést
- nyomásgyakorlás az intézmény jó hírvének mindenáron való megőrzésére

2. Pedagógiai kockázati tényezők

- nem reflektált és nem felülvizsgált fizikai kontaktus
- merev vagy hiányos szexuális nevelési programok
- a szülők részvételének hiánya az intézmény életében
- a gyermekek jogainak és védelmének figyelmen kívül hagyása
- a megelőző intézkedések és a világos védelmi szabályok hiánya
- a meghúzott határok és a viselkedési szabályok hiánya, ami határsértésekhez vezet
- a (szexuális) visszaélés tabutémaként való kezelése, ami megakadályozza a nyílt párbeszédet és az oktatást.

3. Kapcsolati kockázati tényezők

- a hatalom és a döntéshozatal egyetlen személy kezében való összpontosulása
 - elmosódott határok a szakmai és a személyes kapcsolatok között
 - függőség (anyagi, személyes) felettesektől vagy munkatársaktól
 - a kollegialitás és a lojalitás téves felfogása, mely eltusolást tesz lehetővé
 - túlzott közelség kiskorúak és szakemberek között, mely egészségtelen kötődéseket eredményez
 - nagy tiszteletnek örvendő karizmatikus vezetők, akiknek a befolyása nincs ellenőrizve
 - a kiskorúaktól elvárt lojalitás, amely nyomásgyakorlást és manipulációt eredményez
4. Személyes kockázati tényezők
- a személyes hivatás és identitás tisztázatlansága
 - tisztázatlan szexuális identitás vagy megoldatlan személyes problémák
 - annak nem ismerése, hogy a múlt tapasztalatai miként alakítják a jelenlegi viselkedést
 - képtelenség koherens személyes és hivatásbeli döntések meghozatalára
 - az a vélekedés, hogy a kísérés és a személyes növekedés szükségtelen, ami az érzelmi és hivatásbeli fejlődés megrekedéséhez vezet

D. Segédlet a reflexióhoz és a tervezéshez

E melléklet gyakorlati alkalmazásának elősegítésére az intézményeknek és közösségeknek rendszeresen el kell gondolkodniuk az alábbi kérdéseken:

- Milyen módon segíti elő intézményünk aktívan a védelem kultúráját?
- Milyen akadályok vagy kockázatok vannak jelen struktúráinkban, amelyek lehetővé tehetik a visszaéléseket?

- Hogyan tudjuk erősíteni azoknak az önrendelkezését és felelősségvállalását, akiket szolgálunk?
- Védelmi szabályainkat és magatartásunkat világosan kommunikáljuk-e és következetesen alkalmazzuk-e?
- Hogyan azonosítjuk és csökkentjük azokat a társadalmi és intézményi kiszolgáltatottsági tényezőket, amelyek veszélyeztetik az embereket?

PIARISTA FÜZETEK

1. *A piarista karizma ma* / 44. Egyetemes Káptalan [1997], 2000.
2. *Világiak a piarista iskolában* / 44. Egyetemes Káptalan [1997], 2000.
3. *Piarista Testvériség*, 2000.
4. [nem jelent meg]
5. *A piarista szolgálat: A nevelés által evangelizálni Kalazancius stílusában*, 1999.
6. *Kalazancius és konstitúciója* / Dionisio Cueva Sch.P., 1999.
7. *Kalazanci Szent József, a piarista rend alapítója* / Quirino Santoloci Sch.P., 1999; 2. jav. kiad., 2006.
8. *Piarista hivatásgondozási direktórium*, 2000.
9. *A piaristák folyamatos képzésének direktóriuma*, 2000.
10. *Kalazanci Szent József lelkisége és pedagógiája*, 2. jav. kiad., 2000.
11. *Gyakorlati útmutató a helyi káptalanhoz*, 2002.
12. *A piarista rend története* / Giovanni Ausenda Sch.P., 2003.
13. *A szerzetes és a világi piarista identitásának tisztázása*, 2012.
14. *Krisztusba öltözötten* / 45. Egyetemes Káptalan [2003], 2005.
15. [nem jelent meg]
16. *Káptalani direktórium és útmutató*, 2006.
17. *A 46. egyetemes káptalan [2009] dokumentumai*, 2010.
18. *Boldog Celestina Donati* / Dionisio Cueva, 2012.
19. *A piarista diák Rómában* / Ruppert József Sch.P., 2. jav. és bőv. kiad., 2016.
20. *Piarista egyházi közösségek* / Isla Angel Ruiz Sch.P., 2016.
21. *Piarista istentapasztalat* / Miguel Angel Asiain Sch.P., 2016.
22. *Piarista közösségi élet* / José Pascual Burgués Sch.P., 2018.
23. *A piarista szerzetes képzése és tanulmányai: a kezdeti képzés direktóriuma (FEDE)*, 2016.
24. *Káptalani direktórium és útmutató*, 2018.
25. *Jézus tanítványai és tanúi ma; A rendi élet kulcsfontosságú területei* / 47. Egyetemes Káptalan [2015], 2018.

26. *„Teljes időt átfogó” piarista iskola: gyökereinkből táplálkozó innováció; A piarista diák profilja*, 2022.
27. *A Szentlélek vezetésével / 47. Egyetemes Káptalan [2022]*, 2022.
28. *„Mint Kalazancius fiai...”: Pápai üzenetek a piaristákhoz*, 2025.
29. *Tizenhat év – tizenhat üzenet / Pedro Aguado Sch.P.*, 2025.
30. *Isten fényében, emberközében: A piarista pasztoráció kihívásai és reményei / szerk. Zsódi Viktor*, 2025.
31. *Piaristának lenni / Miguel Ángel Asiain Sch.P.*, 2. kiadás (online), 2026.
32. *Kalazancius nyomában / Angel Ayala Sch.P.*, 2. kiadás (online), 2026.

A piarista rend mélységesen elkötelezett a védelmi kultúra (*culture of safeguarding*) előmozdítása mellett, mely védi minden ember méltóságát és jóllétét, különösen a kiskorúakét és a kiszolgáltatott felnőttekét. Ez a keretdokumentum rendalapítónk, Kalazanci Szent József karizmájában gyökerezik, ennél fogva nem pusztán irányelvek és szabályok összessége, hanem azon küldetésünk alapvető kifejezése, hogy minden szolgálatunkban biztonságos, igazságos és építő környezetet hozzunk létre.

